

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru
pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026**

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480-482, art. 849), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Comisia guvernamentală de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 și se aprobă componența acesteia, conform anexei nr. 1.

2. Comisia menționată la punctul 1 este convocată și condusă de către președintele Comisiei. În lipsa președintelui Comisiei, aceasta va putea fi convocată și condusă de către vicepreședintele Comisiei.

3. Ministerul Energiei va asigura ținerea lucrărilor de secretariat ale Comisiei nominalizate.

4. Se aprobă Planul de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026, conform anexei nr. 2.

5. Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile publice, în colaborare cu autoritățile publice locale:

5.1. vor asigura, în limitele competențelor, realizarea prezentei hotărâri și a Planului de măsuri menționat;

5.2. vor prezenta Ministerului Energiei, până la datele de 5 septembrie și, respectiv, de 5 octombrie 2025, două rapoarte privind executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri sus-numit.

6. În baza informației recepționate conform subpunctului 5.2, Ministerul Energiei va prezenta Guvernului, până la datele de 15 septembrie și, respectiv, de 15 octombrie 2025, rapoartele privind progresul înregistrat în realizarea Planului de măsuri nominalizat.

7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

8. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Dorin Junghietu

COMPONENTA
Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor
de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026

Prim-ministru, președinte al Comisiei
Ministru al Energiei, vicepreședinte al Comisiei
Viceprim-ministru pentru reintegrare
Viceprim-ministru, ministru al dezvoltării economice și digitalizării
Viceprim-ministru, ministru al infrastructurii și dezvoltării regionale
Ministru al finanțelor
Ministru al muncii și protecției sociale
Ministru al afacerilor interne
Ministru al mediului
Ministru al agriculturii și industriei alimentare
Ministru al educației și cercetării
Ministru al sănătății
Reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova
Director al Agenției Proprietății Publice
Director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
Director al Agenției Rezerve Materiale
Director al Agenției „Moldsilva”
Director al Agenției Achiziții Publice
Șef al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență
Șef al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică
Director al Centrului Național pentru Energie Durabilă
Director al Serviciului Vamal
Director al Serviciului Fiscal de Stat
Director al Societății pe Acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor”
Director al Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”
Director al Societății cu Răspundere Limitată „Vestmoldtransgaz”
Director al Societății pe Acțiuni „Energocom”
Director al Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”
Director al Societății cu Răspundere Limitată „Moldovatransgaz”
Director al Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”
Director al Societății pe Acțiuni „RED-Nord”

Director al Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” SA
Director al Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” SRL
Director al SA „FEE-Nord”
Director al SA „Termoelectrica”
Director al SA „CET-Nord”
Director al Întreprinderii de Stat „Nodul Hidroenergetic Costești”
Director dezvoltare în cadrul Asociației Obștești „Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile”
Manager de program în cadrul Comunității pentru advocacy și politici publice „WatchDog.MD”

PLANUL
de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026

I. CONTEXT ȘI FUNDAMENTARE

1. Piața europeană și globală a gazelor naturale a suferit un șoc major de aprovizionare în anul 2022 prin faptul că reducerea bruscă de către Rusia a livrării gazelor naturale către Uniunea Europeană (UE) a pus o presiune fără precedent asupra pieței, declanșând o criză globală a gazelor naturale. În ciuda reducerilor volumelor de gaze naturale livrate de Rusia, UE a reușit asigurarea unui nivel al volumelor de gaze naturale stocate în instalațiile de stocare a gazelor naturale cu mult peste mediile istorice. Creșterea semnificativă a nivelului stocurilor de gaze naturale a fost susținută de mai multe măsuri de politici bine adaptate, de un flux record de gaze naturale lichefiate (GNL) și de o scădere bruscă a consumului de gaze naturale, în special în industriile mari consumatoare de gaze naturale și energie. Criza gazelor naturale a scos în evidență faptul că tranziția către energia produsă din surse regenerabile este urgentă și că aceasta va contribui la creșterea stabilității pe piața globală a resurselor energetice.

2. Potrivit Raportului¹ Agenției Internaționale pentru Energie (AIE) privind piața gazelor naturale, cererea globală de gaze naturale a continuat să crească în sezonul de încălzire 2024-2025, creșterea fiind determinată în principal de țările din Europa și din America de Nord. Instalațiile de stocare subterană și mecanismele de rezervă au oferit o flexibilitate esențială sistemului de gaze naturale și au asigurat o aprovizionare stabilă și sigură cu gaze naturale în sezonul de încălzire 2024-2025. În 2025, se preconizează o încetinire a creșterii cererii globale de gaze naturale față de anul precedent, pe fondul condițiilor de piață mai stricte, în timp ce incertitudinile macroeconomice sporite ar putea, de asemenea, să afecteze cererea.

3. Se estimează că nivelurile scăzute de stocare a gazelor naturale și exporturile reduse de gaze naturale prin conducte din Rusia către UE vor menține condițiile fundamentale ale pieței. Susținute de necesitățile mai mari de injectare în instalațiile de stocare a gazelor naturale, se preconizează că importurile de GNL ale Europei vor crește în 2025 până aproape de maximele lor istorice. În schimb, se estimează că importurile Chinei de GNL vor scădea din cauza

¹ <https://www.iea.org/reports/gas-market-report-q2-2025>

creșterii mai slabe a cererii interne și a concurenței puternice din partea Europei pentru livrările flexibile de GNL.

4. Principiile de piață mai stricte au exercitat o presiune în creștere asupra prețurilor gazelor naturale pe toate piețele-cheie, în timp ce tensiunile geopolitice au continuat, de asemenea, să alimenteze volatilitatea prețurilor. Creșterea sub medie a producției mondiale de GNL și scăderea exporturilor de gaze naturale prin conducte din Rusia către UE au menținut oferta la un nivel scăzut și au sporit apelul la mecanismele de stocare a gazelor naturale.

5. Perioadele în care producția de energie eoliană a fost scăzută au evidențiat rolul-cheie pe care centralele electrice pe gaze naturale îl pot juca în asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică pe piețele energetice dominate din ce în ce mai mult de surse regenerabile variabile. În America de Nord, o iarnă mai rece a contribuit la înregistrarea unui consum de gaze naturale la un nivel record, creșterea cererii fiind susținută în mare măsură de utilizarea mai intensă a gazelor naturale în sectorul rezidențial. În schimb, creșterea cererii de gaze naturale a încetinit semnificativ în Asia, cererea de gaze naturale din China scăzând cu aproximativ 2% în perioada noiembrie 2024 – februarie 2025. Condițiile climaterice mai blânde din nordul Chinei, împreună cu performanțele macroeconomice mai slabe și prețurile spot ridicate ale GNL, au încetinit expansiunea cererii de gaze naturale în Asia. În Eurasia, consumul de gaze naturale a scăzut cu aproximativ 3% în ritm anual în sezonul de încălzire 2024-2025, pe fondul unei ierni neobișnuit de blânde în Rusia.

6. Potrivit Raportului² AIE privind piața gazelor naturale, după scăderea bruscă din 2024 a importurilor de GNL ale Europei, acestea ar fi trebuit să se redreseze în 2025. Importurile de GNL ale Europei au scăzut cu 18% (sau cu aproape 30 mld. m³) în 2024. Această tendință a fost inversată în primul trimestru al anului 2025, când Europa și-a majorat importurile de GNL cu peste 20% (sau cu peste 9 mld. m³) în ritm anual, pe fondul scăderii importurilor de gaze naturale prin conducte și al unei cereri interne mai mari. Se preconizează că necesitățile mai mari de injectare în instalațiile de stocare a gazelor naturale, împreună cu importurile mai mici de gaze naturale prin conducte, vor facilita creșterea importurilor de GNL pe parcursul sezonului de stocare.

Importurile de GNL ale Chinei au scăzut cu aproximativ 25% în primul trimestru din 2025, cea mai abruptă scădere de la criza mondială a gazelor naturale din 2022. Acest lucru evidențiază rolul din ce în ce mai echilibrat al Chinei pe piața mondială a gazelor naturale, susținut de capacitatea sa de trecere de la gazele naturale la cărbune și de opțiunile de flexibilitate încorporate în vastul său portofoliu de contracte pe termen lung pentru GNL.

² <https://www.iea.org/reports/gas-market-report-q2-2025>

7. Măsurile luate în primii trei ani de la adoptarea Planului REPowerEU, în mai 2022, au dus la reducerea volumelor de gaze naturale importate din Rusia, de la 150 mld. m³, sau 45% din total importat în 2021, la 52 mld. m³, sau 19% din total importat în 2024. Importurile totale de gaze naturale ale UE au fost de 273 mld. m³ în anul 2024, o scădere cu 18% comparativ cu volumul importat în 2021 (334 mld m³)³. În anul 2024, Norvegia a furnizat 34%, Rusia –19%, Statele Unite – 17%, Africa de Nord – 14%, Regatul Unit – 4%, Qatar – 4%, Azerbaidjan – 4% și alți furnizori de gaze naturale – 4% (a se vedea figura 1).

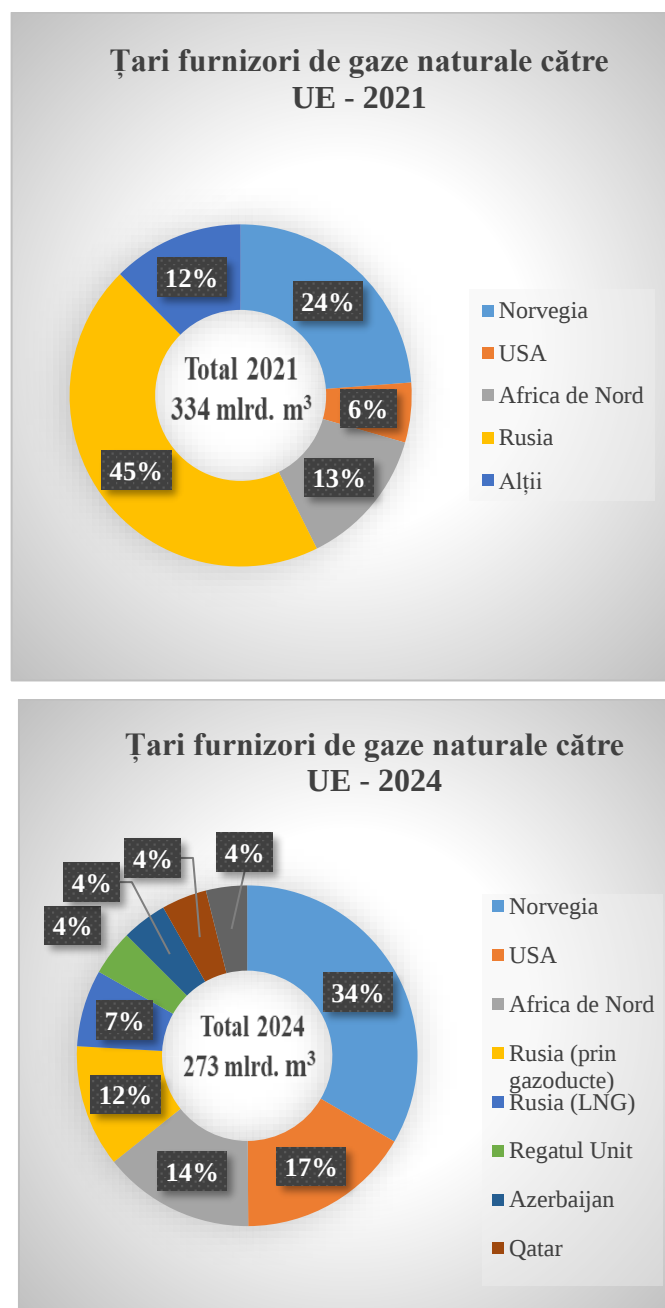

Figura 1. Dependența de importurile de gaze naturale ale UE în 2021 și 2024, %

Sursa: energy.ec.europa.eu

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/where-does-the-eu-s-gas-come-from/>

8. Conform Raportului⁴ trimestrial privind piețele europene de gaze, publicat de Comisia Europeană, în 2024, consumul total de gaze naturale al UE a fost de 332 mld. m³, cu o ușoară creștere de aproximativ 1% față de 2023 (330 mld. m³) și o scădere de 7% față de 2022 (356 mld. m³). Comparativ cu 2021 (înainte de criză), consumul de gaze naturale al UE în 2024 a scăzut cu 20%, de la 412 mld. m³ la 332 mld. m³. În perioada 2021-2024, consumul de gaze naturale al UE a înregistrat o creștere doar în anul 2024.

9. Ponderea GNL în 2024 a fost de 37%, în timp ce ponderea gazelor naturale prin conducte a fost de 63%. Importurile totale de GNL ale UE au fost de 101 mld. m³, o scădere de 16% față de 2023 (121 mld. m³) și o scădere de 14% față de 2022 (118 mld. m³). SUA a rămas cel mai mare furnizor de GNL al UE, cu o cotă de 45%. Acestea au fost urmate de Rusia (20%), Qatar (12%), Algeria (8%), Nigeria (5%) și Norvegia (5%).

10. Importurile totale de gaze naturale prin conductele UE au fost de 172 mld. m³ în 2024, în scădere cu 2% față de 2023 (169 mld. m³) și cu 21% față de 2022 (216 mld. m³). Norvegia a furnizat jumătate (50%) din importurile de gaze naturale prin conductele UE. Aceasta a fost urmată de Rusia (18%), de Africa de Nord (18%), de Azerbaidjan (7%) și de Regatul Unit (7%).

11. Totalul comerțului mondial cu GNL a fost de 564 mld. m³ în 2024, aproape neschimbat (+2 mld. m³) față de 2023 (562 mld. m³) și în creștere cu 2% față de 2022 (556 mld. m³). În 2024, cei mai mari exportatori de GNL din lume au rămas aceiași, cu SUA pe primul loc (22%), urmate de Australia (20%) și Qatar (19%), pe locurile doi și trei. Rusia (8%), Malaysia (7%) și Indonezia (4%) au ocupat locurile patru, cinci și șase. Cel mai mare importator mondial de GNL a fost UE (20%), urmată de China (19%) și Japonia (16%).

12. Ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și în conformitate cu Declarația de la Versailles a șefilor de stat și de guvern, Comisia Europeană a lansat Planul REPowerEU⁵ în mai 2022. Planul prevedea încetarea dependenței Europei de energia importată din Rusia prin creșterea eficienței energetice și prin accelerarea utilizării energiei regenerabile, precum și diversificarea surselor de aprovizionare. De atunci, dezvoltarea suplimentară a energiei regenerabile și economiile de energie au permis o reducere anuală cu peste 60 mld. m³ a importurilor de gaze naturale între 2022 și 2024, ceea ce contribuie la renunțarea importurilor de gaze naturale din Rusia.

⁴ https://energy.ec.europa.eu/document/download/4aebec79-01e9-4a06-927e-8dd42fc4f9a8_en?filename=New%20Quarterly%20Report%20on%20European%20gas%20markets%20Q4%202024.pdf#:~:text=In%202024%2C%20the%20EU's%20total%20gas%20consumption,when%20EU%20gas%20consumption%20did%20not%20decline

⁵ https://commission.europa.eu/topics/energy/repowereu_en

Dependența de importurile de energie din Rusia conduce la riscuri economice și de securitate grave pentru UE și statele sale membre, deoarece Rusia a utilizat în mod constant aprovizionarea cu energie ca armă pentru a amenința stabilitatea și prosperitatea UE.

În ciuda progreselor semnificative realizate în cadrul planului REPowerEU și prin intermediul sancțiunilor aplicate de la începutul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, UE a înregistrat o revenire la importurile de gaze din Rusia în anul 2024⁶. Astfel, în anul 2024, UE a importat în continuare 52 mld. m³ de gaze din Rusia (32 mld. m³ prin conducte și 20 mld. m³ GNL, sau aproximativ 19% din importurile totale de gaze naturale ale UE), precum și 13 mil. de tone de țiței și peste 2 800 de tone de uraniu îmbogățit sau sub formă de combustibil pentru centrale nucleare. Prin urmare, sunt necesare acțiuni mai coordonate, deoarece dependența excesivă a UE de importurile de energie din Rusia reprezintă o amenințare la adresa securității.

13. UE planifică să pună capăt dependenței sale de resursele energetice importate din Rusia prin oprirea importului gazelor naturale și al produselor petroliere și prin eliminarea treptată a energiei nucleare. Foaia de parcurs REPowerEU, prezentată la 6 mai 2025 de Comisia Europeană, pregătește terenul pentru a asigura independența energetică deplină a UE față de Rusia. Foaia de parcurs menționată stabilește eliminarea treptată a produselor petroliere, a gazelor naturale și a energiei nucleare rusești de pe piețele UE, care va avea loc într-un mod coordonat și sigur, pe măsură ce se va avansa în tranziția energetică a UE. Măsurile au fost concepute pentru a menține securitatea aprovizionării cu energie a UE, limitând, în același timp, orice impact asupra prețurilor și piețelor.

Începând cu 2025, s-a preconizat creșterea rapidă a ofertei globale de GNL, în timp ce cererea de gaze naturale se estimează că va scădea la nivelul UE. Odată cu punerea integrală în aplicare a cadrului de tranziție energetică și a Planului de acțiune pentru o energie accesibilă, se preconizează că UE va înlocui până la 100 mld. m³ de gaze naturale până în 2030, ceea ce înseamnă o scădere a cererii cu 40-50 mld. m³ până în 2027.

14. Similar politicii UE de eliminare treptată a dependenței de importul de resurse energetice din Rusia, Guvernul, prin Hotărârea nr. 119/2025, a aprobat Planul de măsuri privind consolidarea independenței energetice a Republicii Moldova, care servește drept temei juridic pentru implementarea obiectivului de eliminare completă a dependenței de livrările de resurse energetice din Rusia, atât în sectorul electroenergetic, cât și în cel al gazelor naturale și produselor petroliere.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0440R%2801%29&qid=1747125158211>

15. Republica Moldova s-a confruntat cu mai multe provocări critice în sectorul energetic, care au fost accentuate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Creșterea economică a țării nu poate fi atinsă dacă aprovizionarea cu resursele energetice principale este supusă unor întreruperi/limitări permanente și dacă prețurile energiei sunt instabile și inaccesibile. Această instabilitate conduce la înrăutățirea substanțială a climatului investițional și la scăderea încrederii în economia națională, întrucât predictibilitatea este un factor esențial în luarea deciziilor de investiții. Situația privind aprovizionarea cu resurse energetice a Republicii Moldova este marcată de dependență semnificativă față de importuri, ceea ce o face vulnerabilă la fluctuațiile pieței energetice internaționale și la evenimentele geopolitice din regiune.

16. Republica Moldova este dependentă practic în totalitate de importurile de gaze naturale. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, acestea fiind posibil a fi stocate în statele vecine sau în alte țări ce dispun de instalații de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice – ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

17. Consumul de gaze naturale în Republica Moldova este caracterizat de o sezonabilitate semnificativă, în perioada rece a anului (octombrie-aprilie) acesta fiind de câteva ori mai mare față de cel din perioada de vară (mai – septembrie), aproximativ 85% din consumul de gaze naturale fiind înregistrat în perioada rece a anului.

18. În perioadele de tranziție toamnă – primăvară, cererea de gaze naturale poate crește brusc sau poate scădea în mod imprevizibil, în funcție de temperatura aerului atmosferic, ceea ce conduce la fluctuații bruște ale consumului pe parcursul lunii.

Prin urmare, mecanismul oportun de echilibrare a consumului de gaze naturale pentru furnizorii de gaze naturale îl constituie dispunerea de cantități de gaze naturale stocate în instalații de stocare din regiune, care ar permite acoperirea vârfurilor de consum prin prelevarea volumelor necesare zilnic.

În contextul tensiunilor crescute din Orientul Mijlociu, al instabilității geopolitice în regiune, al conflictului din Ucraina și al posibilelor restricții asupra exporturilor de gaze naturale importate din Rusia, ce contribuie la volatilitatea ridicată a pieței, strategia de achiziție și de gestionare a stocurilor furnizorilor de gaze naturale devine crucială pentru atenuarea impactului creșterilor de preț.

Conflictul dintre Israel și Iran a scos în evidență rolul important al Orientului Mijlociu în securitatea energetică și a reamintit în mod clar că

tensiunile geopolitice pot distorsiona cu ușurință echilibrul global al gazelor încă fragil.

19. La data de 29 octombrie 2021, printr-un acord adițional, Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1ГМ-07-11 din 29 decembrie 2006, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, a fost prelungit până la 30 septembrie 2026. Cantitatea livrată prin acest contract a fost limitată de SAP „Gazprom” la 5,7 mil. m³/zi începând cu octombrie 2022. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale, de 5,7 mil. m³/zi, livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom”, a fost alocat pentru acoperirea consumului regiunii transnistrene și pentru producerea energiei electrice de către Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (în continuare – *MGRES*) pentru malul drept al râului Nistru.

20. Începând cu luna aprilie 2024, SA „Moldovagaz” a organizat licitații lunare pentru a cumpăra volumele de gaze naturale necesare consumatorilor săi. În același timp, SA „Energocom” este unul dintre participanții la licitațiile organizate pe piața angro a gazelor naturale din Republica Moldova.

În timp ce malul drept al râului Nistru și-a asigurat securitatea aprovizionării cu gaze naturale și liberalizarea treptată a pieței, consumatorii din regiunea transnistreană, până la data de 1 ianuarie 2025, au fost dependenți de o singură sursă de import – SAP „Gazprom”, care se baza strict pe Contractul privind furnizarea gazelor naturale, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”. Deși Contractul privind furnizarea gazelor naturale este în vigoare până la 30 septembrie 2026, la 28 decembrie 2024 SAP „Gazprom” a informat SA „Moldovagaz” despre decizia sa de a sista livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană începând cu 1 ianuarie 2025, până la o notificare contrară a SAP „Gazprom” aferentă reluării livrărilor, fără a specifica expres orice intenții de a relua ulterior livrările de gaze naturale sau de a rezilia Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1ГМ-07-11 din 29 decembrie 2006.

21. Începând cu anul 2022, pentru a reduce riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie a Republicii Moldova și pentru a asigura o mai bună pregătire pentru sezonul de încălzire, Guvernul aprobă anual Planul de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire. Prin urmare, în anii precedenți, Guvernul a asigurat monitorizarea și punerea în aplicare a mai multor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire, stabilite prin Hotărârile de Guvern nr. 606/2022, nr. 566/2023 și nr. 677/2024.

22. Pentru asigurarea securității aprovizionării Republicii Moldova cu resurse energetice, Guvernul, prin prezenta hotărâre, vine cu mai multe măsuri de

pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, precum și cu 47 de măsuri de eficientizare a consumului de resurse energetice.

23. În figurile de mai jos este prezentat istoricul consumului lunar de energie electrică și de gaze naturale în perioadele reci (octombrie-aprilie) ale anilor precedenți. Ținând cont de consumul mediu lunar de gaze naturale din ultimii șapte ani în perioadele reci, octombrie 2018 – aprilie 2025, se estimează că în următorul sezon de încălzire, octombrie 2025 – aprilie 2026, consumul de gaze naturale va fi de aproximativ 837 mil. m³, în creștere cu 27 mil. m³ față de cel înregistrat în perioada precedentă octombrie 2024 – aprilie 2025 (a se vedea figurile 2 și 3).

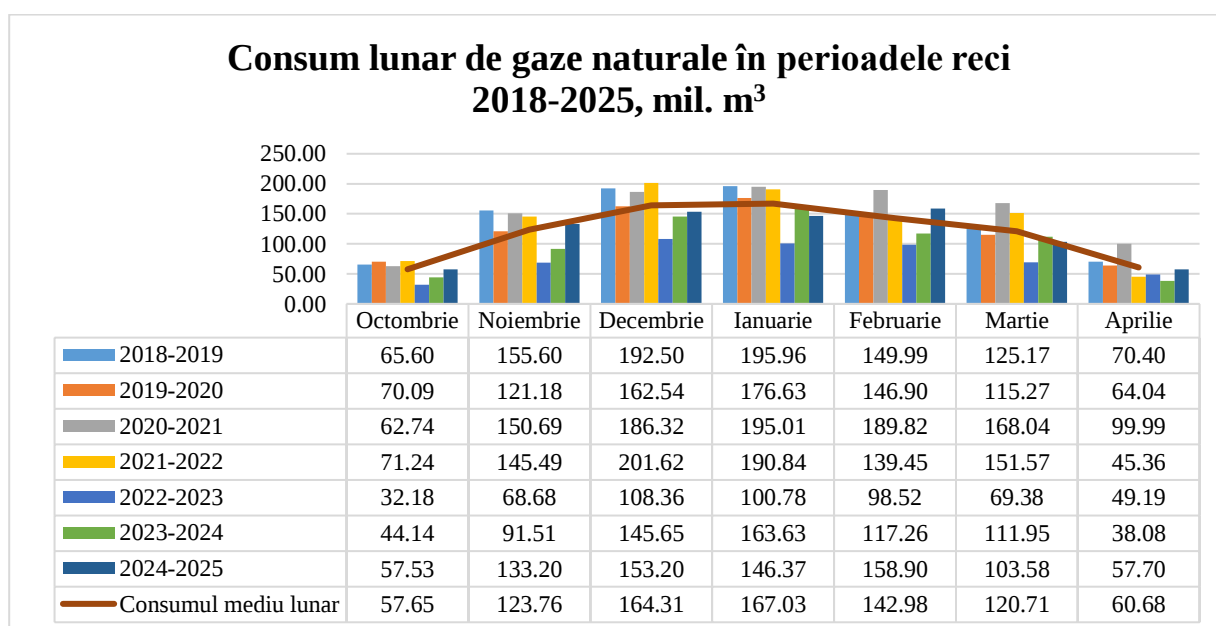

Figura 2. Consumul lunar de gaze naturale înregistrat în perioada octombrie 2018 – aprilie 2025, mil. m³

Sursa: ANRE și SRL „Vestmoldtransgaz”

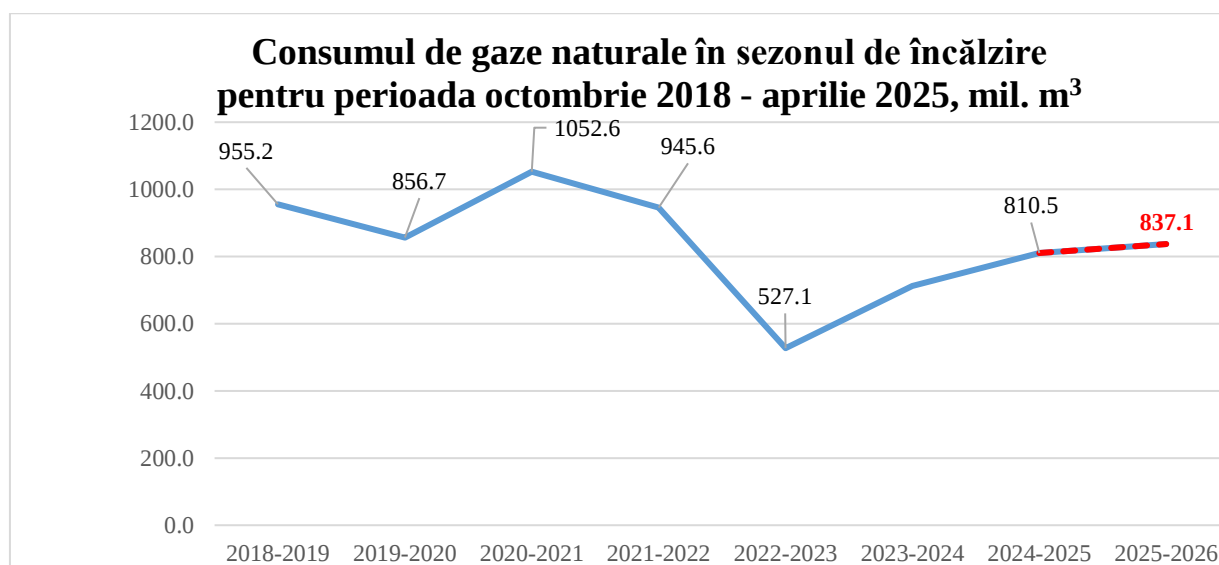

Figura 3. Consumul de gaze naturale înregistrat în sezoanele de încălzire octombrie 2018 – aprilie 2025 și consumul estimat pentru sezonul de încălzire octombrie 2025 – aprilie 2026, mil. m³

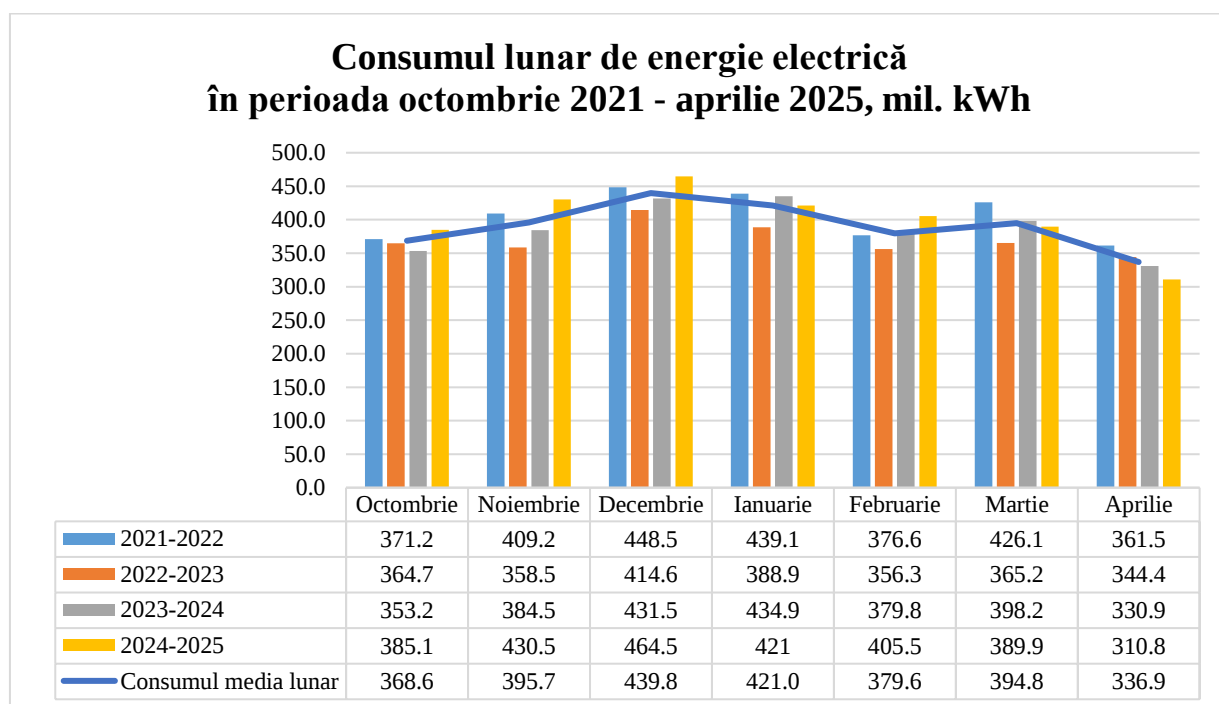

Figura. 4. Consumul lunar de energie electrică înregistrat în perioada octombrie 2021 – aprilie 2025, mil. kWh
Sursa: ÎS „Moldelectrica”

24. În baza datelor disponibile pe platforma AGSI⁷ (Aggregated Gas Storage Inventory), în figurile 5-8 este prezentat nivelul stocurilor de gaze naturale în UE în diferite perioade pe parcursul anilor 2018-2025 și evoluția prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures (Title Transfer Facility).

⁷ <https://agsi.gie.eu/>

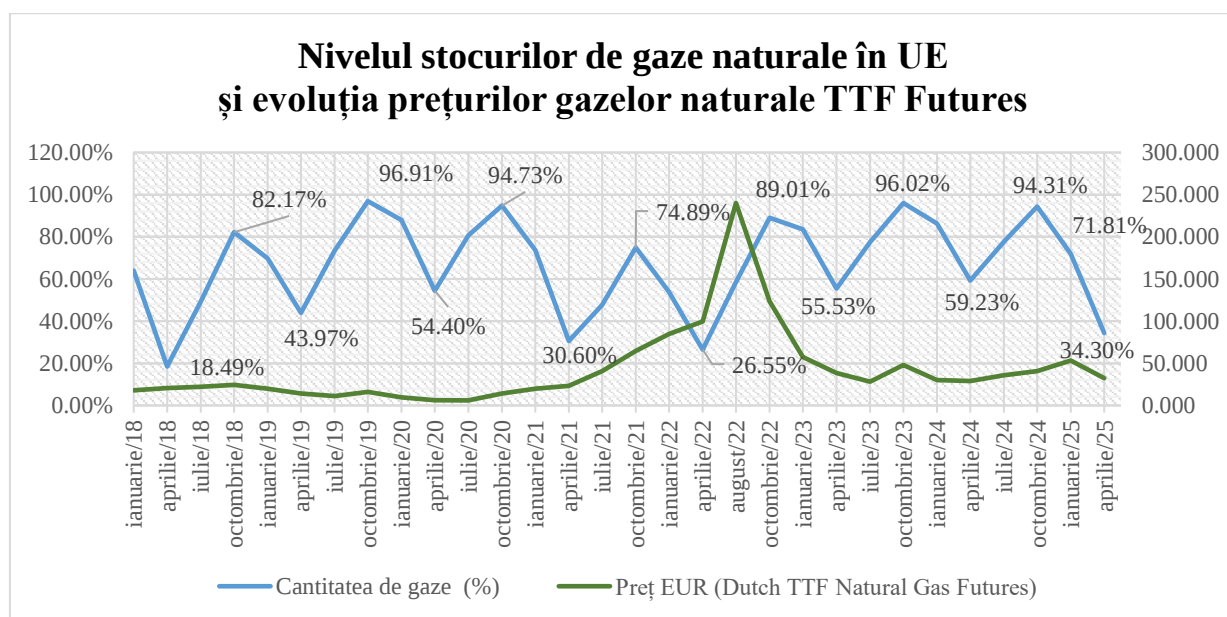

Figura 5. Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE (%) și evoluția prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures (Euro/MWh)
Sursa: <https://agsi.gie.eu/>

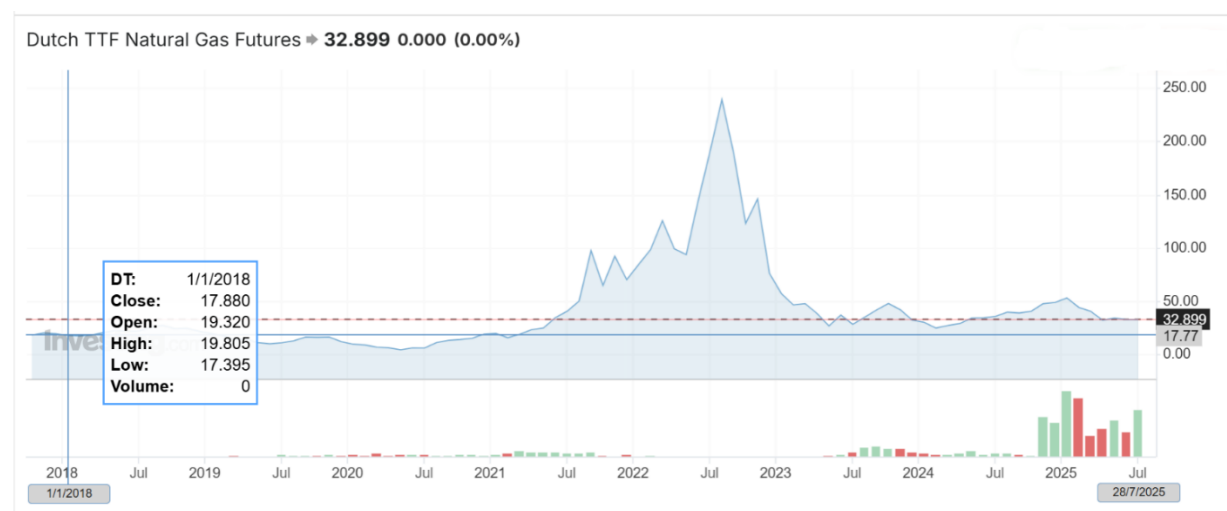

Figura 6. Evoluția lunară a prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures în perioada 2018-2025, Euro/MWh
Sursa: <https://www.investing.com/commodities/dutch-ttf-gas-c1-futures>

25. Conflictul dintre Israel și Iran, care a escaladat în iunie 2025, a evidențiat rolul crucial al Orientului Mijlociu în securitatea aprovizionării cu energie la nivel mondial. Criza a alimentat o volatilitate puternică a prețurilor pe piețele de mărfuri. Între 10 și 19 iunie, prețurile TTF europene de referință pentru luna următoare au crescut cu 18%, cel mai ridicat nivel de la sfârșitul lunii februarie. Prețurile spot ale GNL din Asia au urmat o traiectorie similară, Platts JKM crescând cu 16% până la maximumul ultimelor patru luni. După anunțul

din 24 iunie 2025 privind încetarea focului între Israel și Iran, prețurile gazelor au scăzut cu aproape 20%, revenind aproape de nivelurile anterioare crizei.⁸

Creșterea inițială a prețurilor a fost determinată, în mare parte, de teama că o escaladare a conflictului ar putea duce la închiderea Strâmtorii Ormuz – cel mai important punct de blocaj pentru petrol și GNL din lume, situat între Iran și Oman. În cazul gazului, creșterea prețurilor a fost susținută și de întreruperea efectivă a producției și a fluxurilor comerciale fizice. Din cauza creșterii preocupărilor legate de securitate, Israelul a oprit producția de gaze la câmpurile Leviathan și Karish între 13 și 25 iunie și a întrerupt exporturile de gaze prin conducte către Egipt și Iordania, ceea ce a dus la reducerea producției de îngrășăminte. Producția și fluxurile comerciale au fost restabilite treptat după încetarea focului. Conflictul Israel – Iran a evidențiat relația strânsă dintre aprovizionarea cu gaze și securitatea aprovizionării cu alimente.

Figura 7. Evoluția prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures în august 2024 – iulie 2025, Euro/MWh

Sursa: <https://tradingeconomics.com/commodity/eu-natural-gas>

26. La 1 aprilie 2025, nivelul de umplere al instalațiilor de stocare a gazelor naturale din UE a fost de numai 34,3%, sau aproximativ 39,7 mld. m³, fiind cu circa 15%, sau cu 28,8 mld. m³, mai mic față de nivelul de umplere al instalațiilor de stocare a gazelor naturale înregistrat la 1 aprilie 2024.

Timpul mai rece din sezonul de încălzire 2024-2025 împreună cu expirarea contractului de transport al gazelor naturale dintre Ucraina și Rusia în decembrie 2024 și cu prețurile ridicate la gazele naturale au contribuit la utilizarea pe scară largă a instalațiilor de stocare din Europa.

La situația din 29 iulie 2025, nivelul de umplere a instalațiilor de stocare a gazelor naturale era de 67,22%, fiind cu circa 17,5% mai mic față de nivelul de umplere al acestora înregistrat la 29 iulie 2024.

⁸ <https://www.iea.org/reports/gas-market-report-q3-2025/executive-summary>

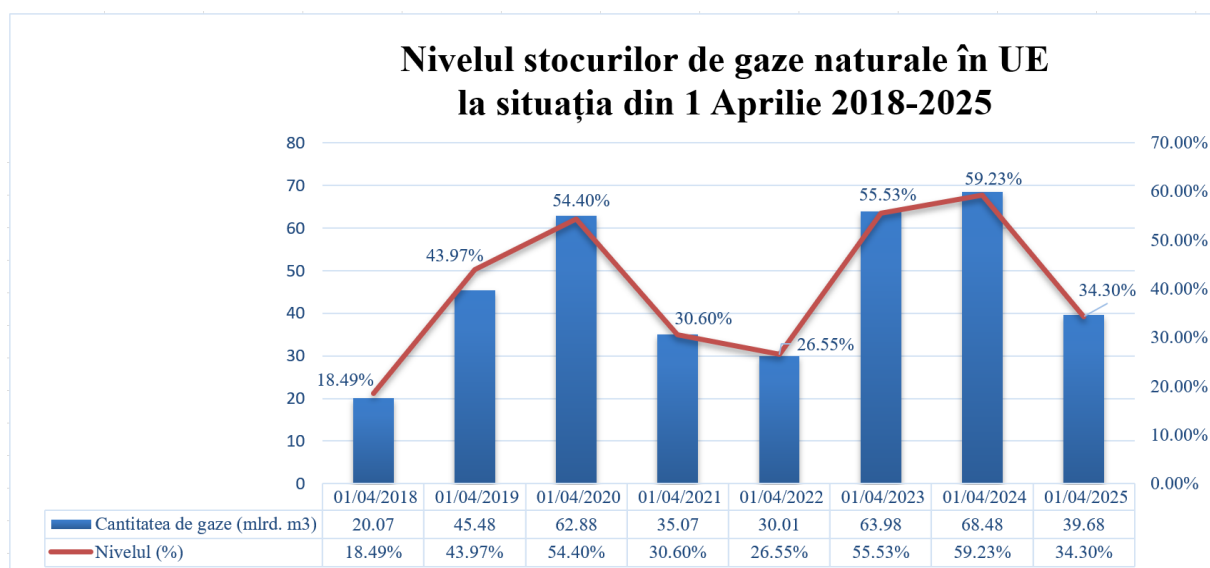

Figura 8. Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE
la situația din 1 aprilie 2018-2025, %/mlrd. m³
Sursa: <https://agsi.gie.eu/>

27. Operatorii sistemelor de transport al gazelor naturale (OST) din Grecia (SA „DESFA”), Bulgaria (EAD „Bulgartransgaz”), Republica Moldova (SRL „Vestmoldtransgaz”), România (SA „Transgaz”) și Ucraina (OST din Ucraina), începând cu luna iunie 2025, propun în comun un produs de capacitate lunară fermă, grupată pentru perioada iunie-octombrie 2025, care va facilita transportul de gaze naturale din Grecia spre Ucraina.

Pentru a se asigura că produsul oferit va fi utilizat corect și numai în scopul livrărilor către Ucraina, participanților la licitație nu li se va permite accesul la punctele naționale virtuale de tranzacționare (PVT) și la punctele naționale de ieșire din țările situate pe ruta respectivă, cu excepția Ucrainei. Ținând cont de aceste restricții, produsul de rută va fi oferit la un preț de rezervă egal cu suma prețurilor de rezervă aplicabile capacității lunare la punctele de import pentru luna respectivă, reduse cu 25% (cu 46% de către OST din Ucraina).

Până în luna octombrie 2025, Ucraina urmează să injecteze aproximativ 5 mld. m³ de gaze naturale în instalațiile sale de stocare subterană, pentru a se pregăti pentru sezonul de iarnă și pentru a garanta securitatea consumatorilor vulnerabili. Această acțiune comună de solidaritate a OST din Ucraina vizează satisfacerea nevoilor urgente ale Ucrainei, având în vedere poziția critică în care a fost pusă țara. Aceasta va facilita procurarea de către Ucraina a unei părți din cantitățile necesare prin surse diverse, inclusiv GNL din SUA și din alte surse fiabile prin ruta transbalcanică, permițând diversificarea și creșterea siguranței în aprovizionare.

28. Pentru sezonul de încălzire 2025-2026, SA „Termoelectrica” are acces la stocuri de combustibil de rezervă ce ar putea fi utilizate în cazul unei eventuale

situații excepționale în sectorul gazelor naturale. Totodată, utilizarea combinată a combustibililor gaze naturale – păcură este puțin probabilă în sezonul de încălzire 2025-2026, având în vedere că nu se estimează a fi înregistrat, în această perioadă, un deficit de gaze naturale pentru acoperirea consumului de gaze naturale al consumatorilor de pe malul drept al râului Nistru, precum și ținând cont de stocurile de gaze naturale planificate a fi asigurate, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale.

29. În tabelul 1 este prezentat consumul lunar de gaze naturale estimat al consumatorilor casnici și noncasnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), inclusiv sectorul energetic, estimat în baza datelor disponibile privind consumul mediu de gaze naturale înregistrat în anii precedenți. Astfel, în perioada octombrie 2025 – aprilie 2026, se estimează un consum total de gaze naturale de 837,1 mil. m³, dintre care, consumatorii casnici – 38%, iar consumatorii noncasnici – 62%, sectorul energetic reprezentând aproximativ 40% din consumul total de gaze naturale prognozat.

Tabelul 1

**Consumul lunar de gaze naturale estimat al consumatorilor casnici
și noncasnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru)
pentru perioada octombrie 2025 – aprilie 2026, mil. m³**

Volume estimate	2025			2026				Total
	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	
Consumul de gaze naturale estimat, total	57.6	123.8	164.3	167.0	143.0	120.7	60.7	837.1
inclusiv								
Consumatori casnici	23.5	45.6	60.6	64.5	51.6	46.1	27.3	319.1
Consumatori noncasnici, dintre care	34.1	78.2	103.7	102.5	91.4	74.6	33.4	518.0
Sectorul energetic	20.2	49.5	65.7	66.8	57.2	48.3	21.2	328.9

30. În tabelul 2 este prezentată cantitatea de energie electrică estimată a fi necesară pentru acoperirea consumului malului drept al râului Nistru în perioada octombrie 2025 – aprilie 2026, divizată pe energia electrică produsă local și cea pe necesară a fi importată din alte surse, în funcție de datele înregistrate de facto în perioada similară precedentă.

Tabelul 2

**Consumul lunar de energie electrică estimat
pentru perioada octombrie 2025 – aprilie 2026, mil. kWh**

Cantități estimate	2025			2026				Total	
	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	mil. kWh	%
1. Total consum, mil. kWh, inclusiv	385.1	430.5	464.5	421.0	405.5	389.9	310.8	2807.3	100.0
1.1. producție locală	89.9	153.3	170.6	179.3	179.7	169.5	82.1	1024.4	36.5
din care produsă din surse regenerabile de energie (fără mecanismul contorizării/facturării nete)	48.5	45.4	41.8	52.1	47.3	73.5	41.5	350.1	12.5
1.2. din alte surse	295.2	277.3	293.8	241.7	225.8	220.4	228.7	1782.9	63.5

Sursa: ÎS „Moldelectrica” (date privind consumul energiei electrice înregistrat de facto în perioada 2024-2025)

31. Din tabelul 3 și din figurile 9 și 10 se observă că energia electrică produsă din surse regenerabile (fără a fi considerată energia electrică produsă pentru consum propriu de consumatorii care au beneficiat de mecanismul de suport contorizare/facturare netă), în ultimii 4 ani, s-a majorat de 2,5 ori, majorându-se cu circa 214,5 mil. kWh, sau 158%, de la 135,6 mil. kWh în perioada octombrie-aprilie 2021-2022 până la 350,1 mil. kWh în perioada octombrie-aprilie 2024-2025. Din producția locală de 1024,4 mil. kWh înregistrată în sezonul de încălzire 2024-2025, circa 34,2%, sau 350,1 mil. kWh, a reprezentat energie electrică produsă din surse regenerabile de energie (inclusiv energia electrică produsă de ÎS „Nodul Hidroenergetic Costești”).

Prin modificările aprobate la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, prin care prevederile Directivei (UE) 2018/2001 au fost transpuse în legislația națională, s-a stabilit necesitatea trecerii de la mecanismul de contorizare netă, care, în cazul Republicii Moldova, poate fi considerat că și-a atins pe deplin obiectivul primar de a crește interesul consumatorilor finali pentru dezvoltarea proiectelor de autoconsum cu mecanismul de facturare netă, care asigură dezvoltarea sustenabilă a acestui segment prin oferirea semnalelor de preț. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2024 se aplică mecanismul de facturare netă în cazul producătorilor de energie verde pentru consumul propriu.

Tabelul 3

**Producția de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie
(SRE) în perioadele octombrie 2021 – aprilie 2024, mil. kWh**

Energie electrică produsă din SRE, fără mecanismul contorizării/facturării nete	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mar.	Apr.	TOTAL
2021-2022	13.1	18.8	21.6	23.4	16.4	18.8	23.4	135.6

2022-2023		20.3	17.2	18.4	22.8	27.9	31.7	29.9	168.3
2023-2024		35.8	34.9	28.1	35.7	40.1	42.5	42.6	259.8
2024-2025		48.5	45.4	41.8	52.1	47.3	73.5	41.5	350.1
2024/2021	mil. kWh	35.4	26.6	20.2	28.7	30.9	54.7	18.1	214.5
	%	270.2	141.5	93.5	122.6	188.4	291.0	77.4	158.2

Sursa: ÎS „Moldelectrica”

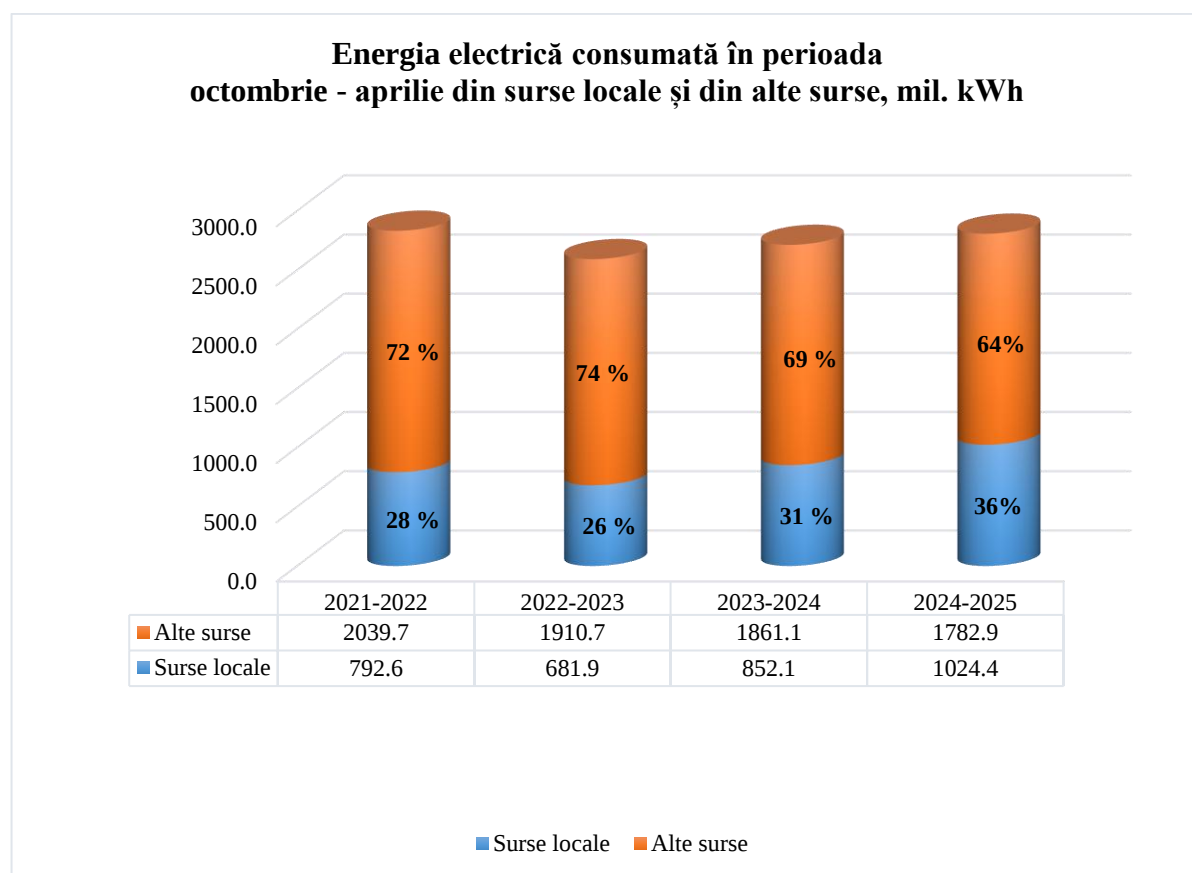

Figura 9. Energia electrică consumată în perioada octombrie – aprilie a anilor 2021-2025 din surse locale și din alte surse, mil. kWh

Sursa: ÎS „Moldelectrica”

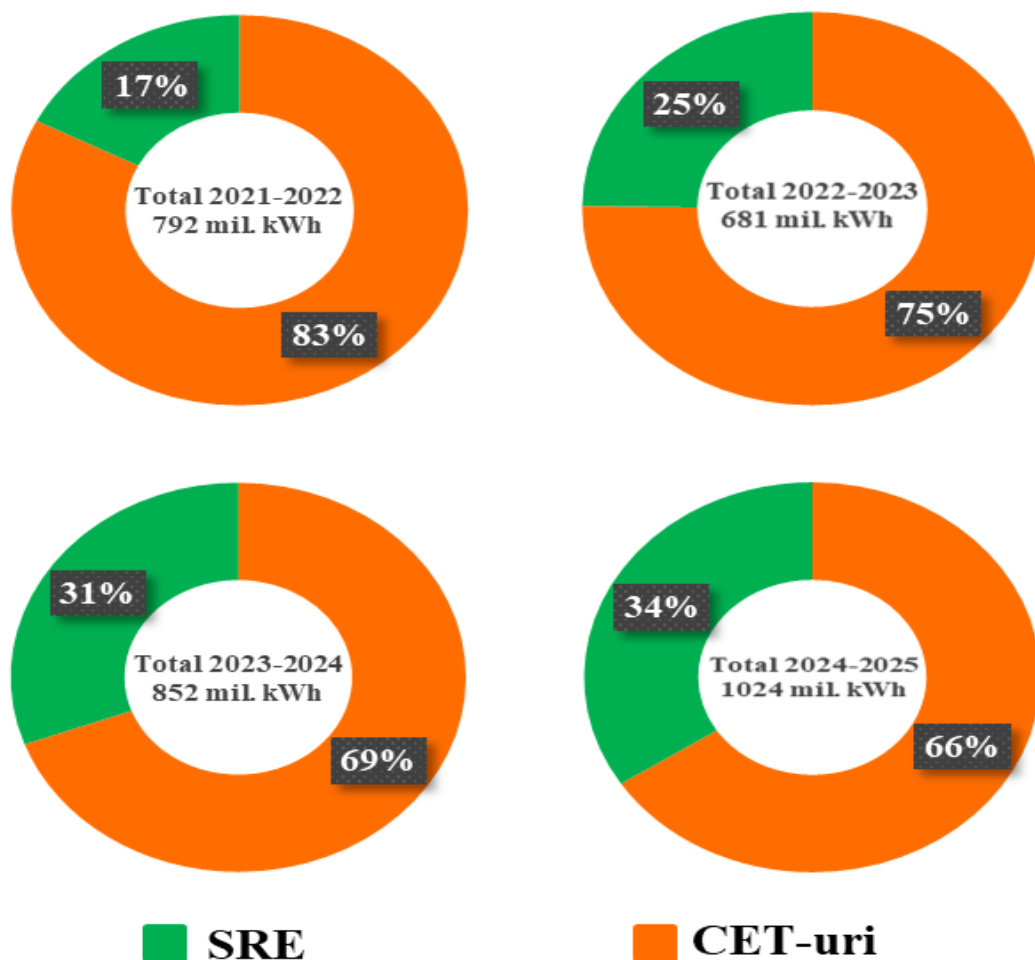

Figura 10. Energia electrică produsă în perioada octombrie – aprilie a anilor 2021-2025 din surse locale (fără mecanismul contorizării/facturării nete), mil. kWh
Sursa: ÎS „Moldelectrica”

32. În luna mai 2025, 36% din consumul total de energie electrică al Republicii Moldova a fost acoperit din surse regenerabile locale. Această performanță reprezintă un record absolut și o creștere semnificativă față de luna martie 2025, când ponderea energiei produse din surse regenerabile locale a fost de aproximativ 23%.

Conform datelor disponibile, capacitatea totală instalată a centralelor electrice din surse regenerabile a depășit puterea instalată de 689 MW în luna mai curent, iar în ultimii patru ani, capacitățile centralelor pe bază de energie regenerabilă au crescut de 10 ori. Această evoluție pozitivă subliniază potențialul în creștere al surselor de energie regenerabilă și demonstrează importanța consolidării investițiilor strategice în acest domeniu.

În același timp, aceste rezultate reflectă contribuția semnificativă a prosumatorilor – gospodăriile casnice și companiile care au instalat panouri fotovoltaice în cadrul mecanismelor de contorizare și de facturare netă, dar și producătorii eligibili care beneficiază de sisteme de sprijin precum tarifele fixe. Evoluția capacităților E-SER instalate în perioada 2018 – mai 2025 este prezentată în figura 11.

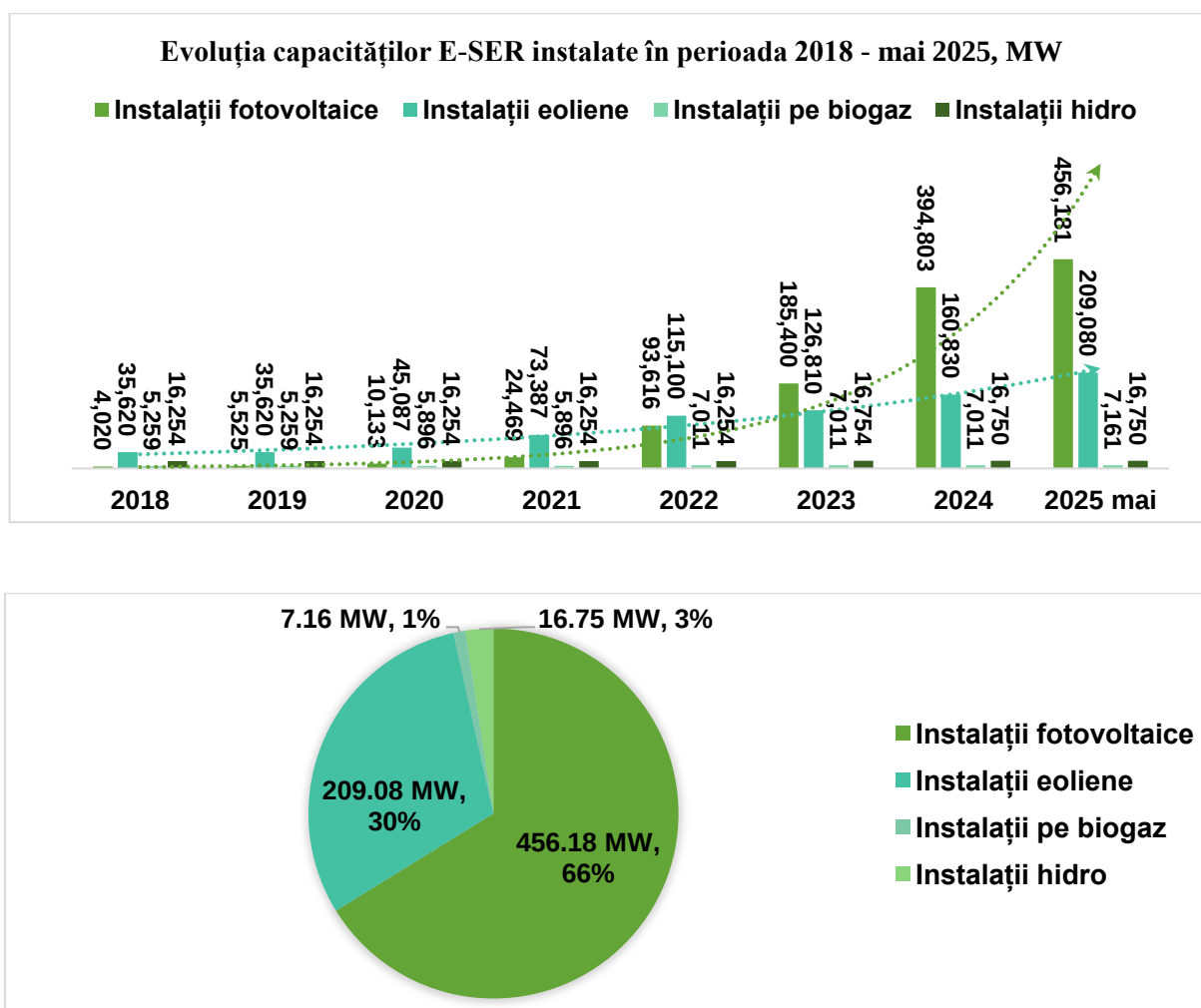

Figura 11. Evoluția capacităților E-SER instalate în perioada 2018 – mai 2025, MW
Sursa: Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED)

33. Pentru a stimula acest proces, Guvernul promovează activ dezvoltarea noilor capacități de producție a energiei electrice din surse regenerabile. În anul 2024, au fost lansate licitații pentru construcția parcurilor fotovoltaice și eoliene cu o capacitate totală de 165 MW, ce urmează să atragă investiții de aproximativ 200 de mil. euro. În iunie 2025, Comisia de licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil mare a desemnat câștigătorii pentru construcția parcurilor eoliene și fotovoltaice mari, cu capacitatea totală de 165 MW⁹.

Totodată, pentru luna octombrie 2025, este planificată lansarea unei noi licitații, care va include și soluții de stocare a energiei electrice prin baterii, contribuind astfel la stabilitatea și la flexibilitatea sistemului electroenergetic. Ofertele vor fi depuse până în luna martie 2026.

Prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 276/2025, a fost aprobată lansarea pieței serviciilor de sistem și a pieței energiei electrice de echilibrare, ca urmare a

⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/au-fost-desemnati-castigatorii-primei-licitatii-pentru-construcția-parcurilor-eoliene-si>

prezentării de către operatorul sistemului de transport al energiei electrice ÎS „Moldelectrica” a Raportului privind testarea unităților de producere, care conține inclusiv necesitățile actuale și cele anticipate privind echilibrarea și controlul frecvenței în sistemul electroenergetic al Republicii Moldova, luând în considerare majorarea capacității de generare a energiei electrice din surse regenerabile, în special a celor care utilizează tehnologii cu funcționare intermitentă (precum energia solară și eoliană).

În acest context, ținând cont de Scrisoarea de intenție dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea unei agende de reforme, scopul fiind de a îmbunătăți reziliența și securitatea energetică prin investiții și reforme în sectorul energetic, una dintre măsurile-cheie constă în lansarea de către ÎS „Moldelectrica” a unei licitații deschise și transparente pentru capacități de echilibrare până în septembrie 2025.

II. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ÎN SECTORUL ENERGETIC AL REPUBLICII MOLDOVA

34. Republica Moldova este dependentă practic în totalitate de importurile de resurse energetice, inclusiv gaze naturale. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, prin urmare, stocurile sunt și pot fi asigurate doar pe teritoriul statelor vecine sau în alte țări ce dispun de instalații de stocare.

35. Gazele naturale constituie una dintre principalele surse de energie pentru Republica Moldova, fiind utilizate atât pentru producerea de energie electrică, cât și pentru încălzire în gospodării. Până în anul 2023, Republica Moldova a fost dependentă, practic, în totalitate de importul de gaze naturale din Rusia. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale – de 5,7 mil. m³/zi – livrat Republicii Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat pentru acoperirea consumului regiunii transnistrene și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept al râului Nistru.

36. Începând cu luna aprilie 2024, SA „Moldovagaz” organiza licitații lunare pentru a cumpăra volumele de gaze naturale necesare consumatorilor săi. SA „Energocom” este unul dintre participanții la licitațiile organizate pe piața angro a gazelor naturale din Republica Moldova.

37. După criza energetică din ultimii ani, Republica Moldova (malul drept al râului Nistru) și-a majorat semnificativ securitatea energetică, micșorând și dependența sa de o singură sursă de gaze naturale. Deja malul drept al râului Nistru nu mai este dependent de gazele naturale livrate din Rusia, compania de stat SA „Energocom” având asigurate instrumentele și capacitățile necesare pentru achiziția de gaze naturale pe piața spot și/sau alte surse.

38. Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică, precum și infrastructura electroenergetică și de gaze naturale din regiunea transnistreană se află temporar în afara controlului autorităților constituționale. Autoritățile din Republica Moldova, inclusiv ANRE, în condiții de piață, nu pot interveni efectiv pe piața gazelor naturale și a energiei electrice din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

39. În timp ce malul drept al râului Nistru și-a asigurat securitatea aprovizionării cu gaze naturale și liberalizarea treptată a pieței, consumatorii din regiunea transnistreană, până la data de 1 ianuarie 2025, erau dependenți de o singură sursă de import – SAP „Gazprom”, care se baza strict pe Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1FM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, al cărui termen a fost extins, prin Acordul adițional nr. 19 din octombrie 2021, până la 30 septembrie 2026.

40. Deși Contractul privind furnizarea gazelor naturale, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, este în vigoare până la 30 septembrie 2026, în decembrie 2024 SAP „Gazprom” a informat SA „Moldovagaz” despre decizia de a sista livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova începând cu 1 ianuarie 2025, până la o notificare contrară a SAP „Gazprom” aferentă reluării livrărilor, fără a specifica expres orice intenții de a relua livrările de gaze naturale sau de a rezoluționa Contractul respectiv.

41. Începând cu 1 ianuarie 2025, a fost sistată livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană. Pentru economisirea gazelor naturale acumulate în rețea, furnizorul de gaze naturale din regiunea transnistreană, SRL „Tiraspoltransgaz”, a anunțat și a inițiat întreruperea livrărilor de gaze naturale către consumatorii industriali începând cu 28 decembrie 2024, iar ulterior a fost întreruptă livrarea gazelor naturale către gospodăriile individuale, păstrând furnizarea gazelor naturale doar blocurilor locative și unor edificii cu caracter social.

Conform unui plan comun de acțiuni semnat de întreprinderile de gaze din regiunea transnistreană, a fost secționată infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană de la cea din malul drept al râului Nistru și Ucraina. La situația din 1 ianuarie 2025, în momentul sistării de către SAP „Gazprom” a furnizării gazelor naturale către regiunea transnistreană, SRL „Tiraspoltransgaz” a acumulat stocuri de gaze naturale în rețelele de transport în volum de 14,75 mil. m³, consumul mediu zilnic de gaze naturale pentru necesități proprii ale consumatorilor din regiunea transnistreană fiind redus în luna ianuarie de la aproximativ 3,7 mil. m³/zi în anul 2024 la doar 0,3-0,5 mil. m³/zi în anul 2025.

Ca urmare a reducerii drastice a consumului de gaze naturale al consumatorilor din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, volumele de

gaze naturale stocate în rețelele de transport au fost suficiente pentru a fi utilizate practic pe parcursul întregii luni ianuarie 2025.

42. În contextul situației critice din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, au fost examinate și propuse de către părți mai multe scenarii de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Datorită intervenției Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (CSE) și suportului Uniunii Europene, au fost diminuate riscurile apariției unei crize umanitare în această regiune.

43. La data de 27 ianuarie 2025, UE a anunțat despre oferirea unui pachet de asistență de urgență în valoare de 30 de mil. euro¹⁰ (conform subpct. 1.2 din Dispoziția CSE nr. 6 din 31 ianuarie 2025: 20 mil. de euro pentru achiziția gazelor naturale în calitate de ajutor umanitar destinat regiunii transnistrene a Republicii Moldova și 10 mil. de euro pentru achiziția energiei electrice pentru necesitățile malului drept al râului Nistru), ca un prim pas pentru a sprijini Republica Moldova în soluționarea crizei energetice provocate de SAP „Gazprom”. Prin acest pachet, UE a finanțat achiziționarea și transportul de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova, pentru a contribui la restabilirea alimentării cu energie electrică și termică a celor peste 350 000 de locuitori ai regiunii până la 10 februarie 2025.

44. La data de 4 februarie 2025, Comisia Europeană și Republica Moldova au convenit asupra unei strategii cuprinzătoare pe doi ani pentru independența și reziliența energetică a Republicii Moldova. Strategia are un dublu obiectiv: detașarea Republicii Moldova de nesiguranța aprovizionării cu gaze naturale din Rusia și integrarea deplină a acesteia pe piața energetică a Uniunii Europene.

În cadrul acestei strategii, suportul financiar pentru Republica Moldova se va ridica la 250 de mil. euro pentru anul 2025, cu condiția realizării anumitor măsuri de aliniere la standardele energetice ale UE, consolidarea infrastructurii și promovarea securității energetice, a eficienței și a progresului în materie de energie verde, asumate de autoritățile Republicii Moldova prin Scrisoarea de intenție semnată de Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 4 februarie 2025¹¹.

Adițional la acest suport financiar, ca parte a aceleiași strategii, o ofertă de 60 de mil. euro a fost pusă la dispoziția Guvernului pentru populația din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, sub rezerva anumitor condiții. Cu toate acestea, așa-numitele structuri din regiunea transnistreană a Republicii Moldova nu au răspuns la ajutorul oferit de UE, în prezent fiind asigurată livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană prin intermediul companiei MET Gas and

¹⁰ https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-offers-emergency-support-tackle-energy-crisis-moldova-2025-01-27_en

¹¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_403

Energy Marketing AG, cu condiția respectării prevederilor Dispoziției CSE nr. 8 din 10 februarie 2025, care stabilește că, în vederea asigurării livrării de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova ca urmare a stopării livrărilor de către SAP „Gazprom”, prin derogare de la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și de la normele privind aprobarea deciziilor de către consiliu și/sau de către adunarea generală a acționarilor, SA „Moldovagaz” poate încheia contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru a fi livrate SRL „Tiraspoltransgaz”, cu condiția recepționării plăților în avans pentru gazele naturale și serviciile de transport.

45. Pentru identificarea unui mecanism mai durabil de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene a Republicii Moldova, unde activează întreprinderi nelicențiate din sectorul energetic, prin Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale) au fost efectuate modificări la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

46. În temeiul art. 108¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Guvernul, prin Hotărârea nr. 668/2022, a desemnat SA „Energocom” în calitate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

Potrivit art. VI alin. (11) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, crearea stocurilor de securitate se realizează gradual, conform cantităților stabilite de Guvern, care trebuie să corespundă cu:

- nu mai puțin de 4 zile de consum – începând cu 15 septembrie 2022;
- nu mai puțin de 8 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2023;
- nu mai puțin de 10 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2024.

Corespunzător, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, în anul 2022, SA „Energocom” a constituit stocuri de securitate de gaze naturale în mărime de 22,8 mil. m³.

În anul 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 331/2023 pentru modificarea punctului 6 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 45,6 mil. m³, astfel SA „Energocom” a mai procurat 22,8 mil. m³ de gaze naturale pentru a fi stocate.

În anul 2024, prin Hotărârea Guvernului nr. 364/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 47,1 mil. m³, de aceea, SA „Energocom” a mai procurat 1,5 mil. m³ de gaze naturale pentru a fi stocate și pentru a respecta prevederile legale.

În anul 2025, prin Hotărârea Guvernului nr. 302/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 50 mil. m³, aşadar, SA „Energocom” urmează să procure, până la 1 octombrie 2025, 2,9 mil. m³ de gaze naturale, pentru a asigura nivelul stocurilor de securitate stabilit și pentru a respecta prevederile legale.

47. Republica Moldova a transpus Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale, prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative. În Raportul pentru anul 2024 al Secretariatului Comunității Energiei privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2022/1032¹² este menționat că Republica Moldova a transpus cu succes Regulamentul menționat în legislația națională și l-a pus în practică prin stocarea gazelor naturale în instalațiile de stocare din țările vecine, oferind astfel un exemplu altor țări care nu dispun de capacități interne de stocare. Totodată, părțile contractante care nu dispun de capacități de stocare au fost îndemnate să urmeze exemplul Republicii Moldova de a-și îndeplini obligațiile de stocare prin intermediul unor acorduri cu țările vecine, vizând cel puțin 15% din cererea lor națională de gaze naturale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale, cantitatea totală de gaze naturale a fost constituită până la 1 octombrie 2024, ceea ce face obiectul obligației de stocare și corespunde nivelului de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, ale căror instalații de utilizare ale cărora sunt racordate la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici (2019-2023), a fost calculată la nivelul de 149,5 mil m³. La determinarea cantității de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, din cantitatea totală de gaze naturale de 149,5 mil. m³ s-a dedus cantitatea de gaze naturale de 47,1 mil. m³ ce a fost stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

În temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, din motive ce țin de existența unor limitări de ordin tehnic și de existența unor riscuri majore în ceea ce privește asigurarea continuității livrării gazelor naturale prin interconexiuni în cantitățile necesare, ca urmare a solicitării titularului obligației de stocare, SA „Energocom”, s-a propus reducerea obligației de stocare a gazelor naturale, impuse prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale, de la 102,4 mil. m³ la 50 mil. m³, ceea ce a determinat reducerea cantității totale de

¹² <https://www.energy-community.org/news/Energy-Community-News/2024/05/28b.html>

gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, de la 149,5 mil. m³ la 97,1 mil. m³, din care 47,1 mil. m³ reprezintă cantitatea de gaze naturale ce a fost stocată în calitate de stocuri de securitate.

48. Conform modificărilor efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), dispozițiile referitoare la obligația de stocare a gazelor naturale de 15% au fost extinse după 2025 și distribuite între furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale prin mecanisme bazate pe piață. În temeiul art. 108² și 108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și al art. VI alin. (3) din Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), prin Hotărârea ANRE nr. 426/2025 a fost aprobată cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată până la 1 noiembrie 2025, în mărime de 145,37 mil. m³, precum și lista furnizorilor de gaze naturale obligați să instituie stocuri de gaze naturale și cantitățile de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

Totodată, ca urmare a sistării livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova de către SAP „Gazprom” începând cu 1 ianuarie 2025 și ținând cont de faptul că, la momentul actual, pe teritoriul regiunii transnistrene nu activează operatori de sistem licențiați, pentru asigurarea continuității securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii și pentru diminuarea riscurilor de aprovizionare, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale a fost completată cu art. 85¹, care prevede desemnarea de către ANRE a unei entități care să livreze gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova, precum și să creeze gradual și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea în care operează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

49. Pentru continuarea promovării liberalizării treptate a pieței gazelor naturale și creșterii lichidității acesteia, conform prevederilor Legii nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), ANRE, prin Decizia din 18 iulie 2025, a stabilit pragurile de consum pentru identificarea și atribuirea categoriilor de consumatori noncasnici în funcție de consumul de gaze naturale al acestora, după cum urmează:

- consumatori noncasnici mici – până la 10 mii m³/an;
- consumatori noncasnici mijlocii – de la 10 mii m³/an până la 100 mii m³/an;
- consumatori noncasnici mari – peste 100 mii m³/an.

Consumatorii noncasnici mari și mijlocii urmează să achiziționeze gaze naturale doar la prețuri negociate pe piață, în conformitate cu calendarul ce urmează a fi stabilit de către ANRE. Doar consumatorii casnici, consumatorii noncasnici mici, precum și întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale vor avea dreptul de a fi aprovizionați cu gaze naturale de către furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

Totodată, având la bază o analiză a pieței cu amănuntul a gazelor naturale, ANRE urmează să stabilească până la 1 octombrie 2025, un calendar privind restricționarea accesului consumatorilor finali, alții decât cei prevăzuți la art. 89 alin. (1), condițiile specifice de furnizare a gazelor naturale către aceste categorii de consumatori finali, precum și obligațiile furnizorilor.

50. Cu referire la sectorul electroenergetic, este necesar de a fi menționat că sincronizarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul electroenergetic European (ENTSO-E), din data de 16 martie 2022, a permis asigurarea stabilității sistemului electroenergetic și a oferit posibilitatea de a realiza schimburi comerciale de energie electrică de pe piața de energie electrică europeană. Prin urmare, chiar și în contextul geopolitic complicat, a fost asigurată continuitatea aprovizionării cu energie electrică.

51. Pentru a menține gradul de siguranță în aprovizionarea cu energie electrică, au fost diversificate sursele de aprovizionare cu energie electrică, prin încheierea mai multor contracte bilaterale, atât cu producători din Ucraina, cât și cu producători și furnizori din România. Urmărind intensificarea relațiilor bilaterale dintre Republica Moldova și România, a fost posibilă înregistrarea SA „Energocom” la bursa OPCOM din România și efectuarea tranzacțiilor pe această platformă.

52. Securitatea aprovizionării cu energie electrică a malului drept al râului Nistru este cea mai vulnerabilă. Comparativ cu situația anului 2022, riscurile sunt crescute din cauza pierderii capacității de generare din Ucraina, care a schimbat situația regională, Ucraina devenind o țară importatoare de energie electrică cu care Republica Moldova trebuie să concureze la importul energiei electrice.

Accesarea surselor (alternative) sigure și competitive pentru achiziționarea energiei electrice la prețuri rezonabile și transportul acesteia către Republica Moldova rămân provocări în condițiile în care importurile din Ucraina practic au fost sistate, ca urmare a bombardamentelor rusești asupra infrastructurii sale energetice. Importul de energie electrică din România (OPCOM sau contracte directe cu anumiți producători) nu garantează prețuri accesibile, România fiind la fel un importator de energie electrică în perioada rece a anului. Din cauza

capacității insuficiente a interconexiunilor cu sistemul electroenergetic din România există riscuri atât de ordin tehnic, cât și de ordin comercial.

53. Capacitatea comercială de 2 100 MW, care a fost permisă de ENTSO-E în perioada rece a anului pentru importul de energie electrică pentru blocul Ucraina – Republica Moldova (din care doar 315 MW exclusiv pentru Republica Moldova prin intermediul interconexiunii cu sistemul electroenergetic al României), precum și capacitatea comercială actuală din perioada de vară de 1 700 MW (din care doar 255 MW exclusiv pentru Republica Moldova) nu garantează asigurarea integrală a importurilor necesare pentru acoperirea integrală din import a consumului de energie electrică de pe malul drept al râului Nistru, fiind necesare acțiuni privind majorarea la cel puțin 600 MW a capacității comerciale, exclusiv pentru Republica Moldova, pentru a asigura acoperirea cererii de energie electrică în orele de vârf.

De menționat că, în timpul sezonului de încălzire, Republica Moldova are nevoie de importuri de energie electrică de aproximativ 400-450 MW în orele de vârf. Începând cu luna aprilie, necesitatea de import al energiei electrice crește la aproximativ 600 MW în orele de vârf din cauza micșorării semnificative a capacității de producere a energiei electrice de către centralele electrice cu termoficare (CET), ce depinde în mare parte de sarcina termică de consum.

Capacitatea totală instalată a centralelor electrice din surse regenerabile a atins nivelul de 665 MW, însă marea majoritate sunt surse intermitente (fotovoltaice și eoliene). Astfel, singura sursă fiabilă, care poate acoperi integral cererea de energie electrică a Republicii Moldova, este energia importată prin intermediul conexiunii transfrontaliere România – Republica Moldova.

Având în vedere riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu energie electrice, ENTSO-E a permis aplicarea unui mecanism de realocare a capacității comerciale neutilizate de Ucraina pentru a fi utilizată la granița România – Republica Moldova, în limita a maxim 21% din capacitatea totală a blocului, ceea ce permite la moment importul suplimentar a până la 350 MW în orele de vârf, în special ore de seară.

Astfel, ținând cont de această măsură de realocare și de contractele privind furnizarea energiei electrice încheiate cu Ucraina, este posibilă acoperirea consumului intern de energie electrică, inclusiv în orele de vârf. Totodată, în cazul în care furnizorii de energie electrică din Ucraina nu vor avea posibilitatea să furnizeze energie electrică Republicii Moldova, iar mecanismul de realocare a capacității comerciale neutilizate de Ucraina nu va mai funcționa, capacitatea comercială actuală garantată exclusiv pentru Republica Moldova ar putea să nu fie suficientă, fiind astfel necesară acoperirea consumului total intern al țării în orele de vârf prin intermediul Acordurilor privind achiziționarea energiei electrice de urgență.

54. Interconectarea cu rețelele energetice din Uniunea Europeană reprezintă un prim pas important spre diversificarea surselor de energie și reducerea dependenței. Investițiile în surse de energie alternative pot contribui semnificativ la diversificarea mixului energetic, reducând astfel dependența de combustibilii fosili, Republica Moldova având un potențial considerabil în acest sens, în special de energie solară și eoliană.

55. În tabelul 4 sunt prezentate cantitățile estimate spre livrare în sezonul de încălzire 2025-2026 pentru acoperirea consumului de energie electrică și gaze naturale de către consumatorii malului drept al râului Nistru și regiunea transnistreană.

Cantitățile estimate a fi necesare să fie livrate în sezonul de încălzire 2025-2026 pentru acoperirea consumului de energie electrică și de gaze naturale al consumatorilor de pe malul drept al râului Nistru și din regiunea transnistreană

Nr. crt.	Furnizarea gazelor naturale/energiei electrice	2025			2026				TOTAL ¹³
		Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	
	Cantitățile estimate a fi necesare pentru acoperirea consumului de energie electrică și de gaze naturale al consumatorilor de pe malul drept al râului Nistru								
1.	1.1. Gazele naturale estimate a fi livrate către malul drept al râului Nistru, mil. m ³	57.6	123.8	164.3	167.0	143.0	120.7	60.7	837.1
	1.2. Energia electrică estimată a fi livrată către malul drept al râului Nistru, mil. kWh, inclusiv:	385.1	430.5	464.5	421.0	405.5	389.9	310.8	2807.3
	1.2.1. Producția locală de energie electrică, mil. kWh	89.9	153.3	170.6	179.3	179.7	169.5	82.1	1024.4
	1.2.2. Energia electrică livrată din alte surse, mil. kWh, inclusiv:	295.2	277.3	293.8	241.7	225.8	220.4	228.7	1782.9
	1.2.2.1. Energia electrică livrată de MGRES, mil. kWh	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.2.2.2. Energia electrică livrată din surse externe, mil. kWh	295.2	277.3	293.8	241.7	225.8	220.4	228.7	1782.9
2.	Cantitățile estimate a fi necesare pentru acoperirea consumului de energie electrică și de gaze naturale al consumatorilor din regiunea transnistreană								
	2.1. Gazele naturale estimate a fi necesare de livrat către regiunea transnistreană, pentru acoperirea consumului propriu, mil. m ³ , inclusiv:	69.1	104.2	120.7	114.5	95.0	102.9	49.6	656.0
	2.1.1. Consumatorii casnici și publici	13	23.2	33	36.7	27.5	27	7.9	168.3
	2.1.2. Sectorul termoelectric	12.1	25.2	33.9	33.2	23.9	24.5	5.1	157.9
	2.1.3. MGRES	29.4	29.7	27	27.1	27.7	30.1	28.7	199.7
	2.1.4. Alte categorii de consumatori	14.6	26.1	26.8	17.5	15.9	21.3	7.9	130.1
	2.2. Energie electrică estimată a fi necesară de livrat către regiunea transnistreană, pentru acoperirea consumului propriu, mil. kWh, inclusiv:	185.4	178.8	148.0	155.8	160.4	172.2	179.5	1180.0
	2.2.1. Consumatorii casnici și publici	89.0	85.8	71.1	74.8	77.0	82.6	86.1	566.4
	2.2.2. Agenții economici	74.2	71.5	59.2	62.3	64.2	68.9	71.8	472.0
	2.2.3. Alte categorii de consumatori	22.2	21.5	17.8	18.7	19.3	20.7	21.5	141.6

¹³ Datele prezentate în acest tabel sunt estimative și bazate pe consumurile de facto ale gazelor naturale și energiei electrice în anii precedenți, precum și pe estimările disponibile pentru sezonul de încălzire 2025-2026.

Proгноza consumului lunar de gaze naturale în perioada octombrie 2025 – aprilie 2026 la nivel de țară nu poate servi drept reper unic pentru achizițiile de gaze naturale efectuate de către furnizori, în contextul în care aceasta, în perioada sezonului de încălzire, poate fi influențată de mai mulți factori, cum ar fi: temperatura aerului atmosferic, prețurile de achiziție a gazelor naturale, funcționarea sau nu pe păcură a marilor consumatori de gaze naturale, nivelul prețurilor reglementate și capacitatea de plată a consumatorilor finali, cota de piață a furnizorilor etc. Astfel, titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale urmează să-și ajusteze, în mod individual, lunar prognoza consumului de gaze naturale pentru sezonul de încălzire 2025-2026, în funcție de evoluția mai multor factori ce pot influența nivelul consumului de gaze naturale al consumatorilor finali.

56. Volumele lunare de gaze naturale prognozate pentru perioada octombrie 2025 – aprilie 2026 se bazează pe consumul mediu lunar înregistrat în aceeași perioadă în anii precedenți (2018-2025) și reprezintă valori estimative, care pot fi influențate de mai mulți factori. Cantitățile estimate a fi necesare pentru acoperirea consumului de energie electrică și de gaze naturale al consumatorilor din regiunea transnistreană nu sunt date oficiale, acestea reprezentând niște estimări efectuate în baza datelor statistice disponibile.

Totodată, este de remarcat faptul că prognoza consumului lunar de gaze naturale preconizată pentru perioada octombrie 2025 – aprilie 2026, la nivel de țară, nu poate servi drept reper unic pentru achizițiile de gaze naturale planificate de către titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale, deoarece consumul estimat pentru sezonul de încălzire poate fi influențat de mai mulți factori, cum ar fi: temperatura aerului atmosferic, prețurile de achiziție a gazelor naturale, funcționarea sau nu pe păcură a marilor consumatori de gaze naturale, nivelul prețurilor reglementate și capacitatea de plată a consumatorilor finali, cota de piață a furnizorilor etc. Astfel, titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale urmează să-și ajusteze, individual, cel puțin lunar prognoza consumului de gaze naturale pentru următorul sezon de încălzire 2025-2026, în funcție de evoluția mai multor factori ce pot influența nivelul consumului de gaze naturale al consumatorilor finali.

57. Având în vedere situația actuală în sectorul gazelor naturale din Republica Moldova, se poate conchide că, în condițiile în care vor fi realizate toate măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 enumerate în Plan, nu se estimează înregistrarea unui deficit de gaze naturale pentru consumatorii malului drept al râului Nistru și, respectiv, nu vor fi necesare măsuri de întrerupere a livrării gazelor naturale către consumatorii întreruptibili stabiliți de către operatorii de sistem, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și ale Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 728/2024, SA „Energocom”, având asigurate capacitățile/instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea consumului estimat.

58. Pentru diminuarea riscului iminent de revocare a obligațiilor de serviciu public, impuse SA „Moldovagaz” prin Hotărârile ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024, în cazul retragerii licenței pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale SA „Moldovagaz”, ca urmare a neîndeplinirii în termen a procesului de separare a proprietarilor rețelelor de transport al gazelor naturale, în conformitate cu condițiile stipulate la art. 28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, prin Hotărârea nr. 248 din 23 mai 2025, ANRE a desemnat SA „Energocom” în calitate de furnizor cu obligațiile de serviciu public

prevăzute la art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, titular de licență pentru furnizarea gazelor naturale, căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, în conformitate cu Hotărârile Guvernului nr. 660/2019 și nr. 589/2022. Hotărârea ANRE respectivă va intra în vigoare la data revocării obligațiilor de serviciu public prevăzute de art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, executate de către SA „Moldovagaz” în baza Hotărârilor ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024.

La data de 4 august 2025, Consiliul de Administrație al ANRE a aprobat Hotărârea nr. 479/2025, prin care a fost retrasă licența Seria AC nr. 001402 din 6 noiembrie 2018, eliberată SA „Moldovagaz”, pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale¹⁴. De asemenea, a fost aprobată revocarea obligațiilor de serviciu public impuse SA „Moldovagaz” prin Hotărârile ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024. Decizia respectivă definitivează efortul de mai mulți ani al autorităților din Republica Moldova de a asigura separarea și independența infrastructurii de transport al gazelor naturale.

Totodată, luând în considerare că procedura de încetare a activității furnizorului SA „Moldovagaz” și, respectiv, preluarea de către SA „Energocom” a cca 800 de mii de consumatori reprezintă o provocare unică de acest fel pentru toate părțile implicate în proces, ANRE a decis ca momentul propriu-zis de schimbare a furnizorilor să se realizeze pe data de 1 septembrie 2025. În acest sens, ANRE a obligat SA „Moldovagaz” și SA „Energocom” să realizeze până la sfârșitul lunii curente toate măsurile organizatorice necesare pentru asigurarea continuității efective a obligației de serviciu public, stabilite la art. 89 din Legea nr. 108/2016, astfel încât din 1 septembrie 2025 să nu fie afectată în niciun fel furnizarea gazelor naturale către consumatorii finali, care urmează a fi preluați de către SA „Energocom”.

59. Sistarea furnizării gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova de către SAP „Gazprom”, în baza Contractului existent privind furnizarea gazelor naturale, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, a condus la o situație critică în această regiune, precum și la riscuri majore pentru asigurarea funcționării fiabile a sectorului electroenergetic pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

60. Începând cu luna februarie 2025, livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană este asigurată prin intermediul contractelor-cadru încheiate de către SA „Moldovagaz” cu compania MET Gas and Energy Marketing AG, cu condiția respectării prevederilor Dispoziției Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 8 din 10 februarie 2025, care stabilește că, în vederea asigurării livrării de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova ca urmare a stopării livrărilor de către

¹⁴ <https://www.anre.md/anre-a-retras-licenta-sa-moldovagaz-pentru-furnizarea-gazelor-naturale-3-1104>

SAP „Gazprom”, prin derogare de la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și de la normele privind aprobarea deciziilor de către consiliu și/sau de către adunarea generală a acționarilor, SA „Moldovagaz” poate încheia contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru a fi livrate către SRL „Tiraspoltransgaz”, cu condiția recepționării plăților în avans pentru gazele naturale și pentru serviciile de transport. Cu toate că acest mecanism este în prezent funcțional, având în vedere sursele de finanțare a livrării gazelor naturale către regiunea transnistreană, în continuare sunt riscuri de întrerupere neașteptată a livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană pe parcursul anului, riscuri care ar putea crea dezechilibre majore atât în sistemul de gaze naturale, cât și în sistemul electroenergetic al Republicii Moldova.

61. Chiar dacă infrastructura existentă de transport a gazelor naturale permite asigurarea transportului de gaze naturale necesar pentru acoperirea consumului Republicii Moldova, există riscuri privind capacitatea consumatorilor din regiunea transnistreană de a achiziționa gaze naturale la prețuri de piață. Conform modificărilor efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 152/2025 cu privire la modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, prevăzută la art. 85¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016, urmează să asigure livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova pentru acoperirea consumului consumatorilor din această regiune.

62. Cu referire la sectorul electroenergetic, în perioada 2022-2024, achizițiile energiei electrice pentru necesitățile furnizorilor serviciului universal de ultimă opțiune și ale operatorilor de sistem au fost efectuate de către SA „Energocom”, în baza obligației de serviciu public impuse prin Hotărârea Guvernului nr. 1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, cea mai mare pondere fiind asigurată de la MGRES, în baza contractului valabil până la 31 decembrie 2024. Începând cu 1 ianuarie 2025, ca urmare a stopării livrărilor de gaze naturale de către SAP „Gazprom”, MGRES nu mai produce energie electrică pentru malul drept al râului Nistru.

Obligația de serviciu public, impusă SA „Energocom” în baza Hotărârii Guvernului nr. 1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică în scopul protejării consumatorilor de energie electrică, expiră la 31 decembrie 2025. În acest context, precum și ținând cont de vulnerabilitățile existente în Republica Moldova, de situația de război din Ucraina, parte contractantă a Comunității Energetice, de stabilitatea prețurilor la nivel regional, urmează a fi lansate procedurile anuale de achiziție a energiei electrice printr-un proces de licitație

competitiv, respectând principiile transparenței și nediscriminării, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, inclusiv cu prevederile Regulilor pieței de energie electrică, aprobate prin Hotărârea Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr. 283/2020 (anexa nr. 1 la Regulile pieței de energie electrică).

63. Luând în considerare riscurile care se mențin în privința securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene a Republicii Moldova și necesitatea de a asigura stabilitatea sectorului electroenergetic al Republicii Moldova, s-a impus elaborarea unui plan de măsuri care să asigure îmbunătățirea rezilienței și a securității energetice prin investiții și reforme în sectorul energetic și prin eliminarea completă a dependenței în aprovizionarea cu resurse energetice dintr-o singură sursă. În acest sens, prin Hotărârea Guvernului nr. 119/2025, a fost aprobat Planul de măsuri privind consolidarea independenței energetice a Republicii Moldova.

64. Întreruperea furnizării gazelor naturale către regiunea transnistreană a accentuat riscurile privind asigurarea fiabilității sectorului electroenergetic pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Dependența ridicată de MGRES implică vulnerabilități majore în contextul sistării livrărilor de gaze naturale către centrala electrică începând cu 1 ianuarie 2025. Astfel, în lipsa cantităților de energie electrică achiziționate de la MGRES, aprovizionarea cu energie electrică a Republicii Moldova depinde direct de importurile din zona de ofertare a ENTSO-E, în special din România.

65. Un al element de vulnerabilitate este constituit din faptul că linia electrică aeriană (LEA) 400 kV Isaccea – Vulcănești-MGRES traversează atât teritoriul Ucrainei, cât și stația electrică de pe teritoriul MGRES, aflată în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Prin urmare, acesta reprezintă un element suplimentar de vulnerabilitate, existând riscul întreruperii fluxului de energie electrică de către MGRES. În cazul în care LEA 400 kV Isaccea – Vulcănești va fi avariata, în special din cauza unor bombardamente, Republica Moldova nu va mai putea importa direct energie electrică din România, fapt care ar determina un deficit de circa 50% din toată cantitatea necesară în sezonul de încălzire. Astfel, construcția și darea în exploatare a LEA 400 kV Vulcănești – Chișinău reprezintă o prioritate pentru asigurarea securității energetice a țării, construcția acesteia fiind planificată să se realizeze până la sfârșitul anului 2025.

III. MĂSURILE DE PREGĂTIRE PENTRU SEZONUL DE ÎNCĂLZIRE 2025-2026

66. Pentru punerea în aplicare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 și a măsurilor de eficientizare a consumului de resurse

energetice, cu titlu de recomandare, se propun o serie de măsuri ce urmează a fi întreprinse de către autoritățile și entitățile competente, conform celor prevăzute în tabelul 5.

Mai jos se prezintă tabelul cu măsurile preventive necesare a fi întreprinse în vederea pregătirii pentru sezonul de încălzire 2025-2026, termenul de realizare și responsabilii de îndeplinirea lor.

MĂSURILE
de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026

Nr. crt.	Măsuri preventive	Termen de realizare	Autorități/entități competente
I. Energie electrică			
1.	Finalizarea construcției și punerea în funcțiune a liniei electrice aeriene 400 kV Vulcănești – Chișinău	Decembrie 2025	Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE) ÎS „Moldelectrica” Ministerul Energiei
2.	Examinarea și monitorizarea continuă a scenariilor de risc pentru securitatea aprovizionării cu energie electrică a Republicii Moldova	Permanent	Ministerul Energiei ANRE SA „Energocom” ÎCS „Premier Energy” SRL SA „FEE-Nord” ÎS „Moldelectrica”
3.	Întreprinderea măsurilor disponibile de majorare a capacității comerciale de transport al energiei electrice la granița România – Republica Moldova, prin punerea în aplicare a calculului coordonat al capacității	Până la asigurarea capacității necesare pentru acoperirea consumului intern al malului drept al râului Nistru	ÎS „Moldelectrica” Ministerul Energiei
4.	Realizarea acțiunilor organizatorice și tehnice necesare pentru alimentarea Republicii Moldova din Sistemul Electroenergetic Național al României prin asigurarea funcționării, la necesitate, a LEA-110 kV	1 octombrie 2025	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
5.	Asigurarea disponibilității/capacității de a procura energie electrică de pe piețele internaționale din regiune în cazul unei situații excepționale pe piața energiei, inclusiv prin intermediul contractelor privind achiziționarea energiei electrice de urgență	Octombrie 2025 – aprilie 2026	Titularii de licențe din sectorul electroenergetic Ministerul Energiei ANRE
6.	Lansarea procedurii anuale de achiziție a energiei electrice printr-un proces de licitație competitiv, respectând principiile transparenței și nediscriminării și în conformitate cu prevederile Regulilor pieței	Până la 30 septembrie 2025	Ministerul Energiei ANRE ÎCS „Premier Energy” SRL SA „FEE-Nord” ÎS „Moldelectrica”

	energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică RE nr. 283/2020		SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
II. Gaze naturale			
7.	Achiziționarea gazelor naturale din mai multe surse și asigurarea transportării acestora prin diferite rute de aprovizionare	Permanent	Titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale
8.	Asigurarea disponibilității operaționalizării împrumutului extern dintre SA „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”	2025-2026	SA „Energocom” Agenția Proprietății Publice Ministerul Energiei Ministerul Finanțelor
9.	Aprobarea calendarului privind restricționarea treptată a accesului consumatorilor noncasnici mari și mijlocii la serviciul de furnizare a gazelor naturale, în contextul obligației de serviciu public prevăzute la art. 89 alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	1 octombrie 2025	ANRE
10.	Publicarea pe paginile web ale operatorilor de sistem a listelor de consumatori noncasnici mari de gaze naturale, cu respectarea confidențialității datelor cu caracter personal	august 2025	SRL „Vestmoldtransgaz” Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale
11.	Planificarea timpurie pentru realizarea prevederilor art. 114 alin. (3 ¹) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, ce se referă la liberalizarea pieței gazelor naturale și la inițierea, după caz, a negocierii contractelor de furnizare a gazelor naturale cu furnizorii acestora	1 septembrie 2025 – 1 aprilie 2026	Consumatorii noncasnici mari Titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale
12.	Monitorizarea evoluțiilor pe piața gazelor naturale din Republica Moldova, în contextul retragerii licenței pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale SA „Moldovagaz”, ca urmare a neîndeplinirii procesului de separare a proprietarilor rețelelor de transport al gazelor naturale, în conformitate cu condițiile stipulate la art. 28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	Permanent	ANRE Ministerul Energiei SA „Energocom” SA „Moldovagaz”
13.	Monitorizarea asigurării livrărilor de gaze naturale pentru acoperirea necesităților regiunii transnistrene de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prevăzută la art. 85 ¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	Permanent	ANRE Ministerul Energiei Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene

14.	În cazul stopării livrărilor de gaze naturale regiunii transnistrene a Republicii Moldova, prin mecanismul stabilit de Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, accesarea și monitorizarea utilizării suportului financiar oferit de către UE, în valoare de 60 de mil. euro, pus în continuare la dispoziția Guvernului pentru populația din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, în conformitate cu Scrisoarea de intenție semnată de către Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 4 februarie 2025	La necesitate	Ministerul Energiei ANRE SA „Energocom” Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene
15.	Asigurarea capacităților bidirecționale maxime de transport disponibile la punctele de interconectare Ungheni (RO-MD), Căușeni (UA-MD) și Grebeniki (MD-UA), prin negocierea și modificarea, după caz, a acordurilor de interconectare încheiate cu operatorii de transport adiacenți	20 octombrie 2025	SRL „Vestmoldtransgaz”
16.	Punerea la dispoziția participanților pieței gazelor naturale, în scop de echilibrare, a serviciului de flexibilitate prin stocare în conductă a gazelor naturale în limita disponibilității tehnice, în conformitate cu prevederile Hotărârii ANRE nr. 701/2024	Permanent	SRL „Vestmoldtransgaz”
III. Securitate energetică			
17.	Monitorizarea și asigurarea păstrării disciplinei comerciale și financiare de către utilizatorii de sistem, prin implementarea normelor cu privire la echilibrare prevăzute în Regulile pieței gazelor naturale și a energiei electrice, aprobate prin Hotărârile Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 și nr. 534/2019, precum și în actele normative de reglementare	Permanent	ANRE SRL „Vestmoldtransgaz” Furnizorii de gaze naturale ÎS „Moldelectrica” Furnizorii de energie electrică, inclusiv ÎCS „Premier Energy” SRL SA „FEE-Nord” Alți utilizatori de sistem
18.	Actualizarea listei consumatorilor protejați și întreruptibili și publicarea acestora pe paginile web ale operatorilor de sistem, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale	15 octombrie 2025	SRL „Vestmoldtransgaz” Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale Titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale Ministerul Energiei
19.	Estimarea consumului de gaze naturale a	15 octombrie	SRL

	categoriilor de consumatori protejați și întreruptibili stabilite în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale	2025	„Vestmoldtransgaz” Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale Titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale Ministerul Energiei
20.	Întocmirea listei consumatorilor de importanță vitală, ținând cont de prevederile Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 820/2024, precum și de practica perioadelor precedente de stabilire a măsurilor de pregătire a economiei naționale și a sferei sociale pentru perioada de toamnă-iarnă	15 octombrie 2025	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
21.	Actualizarea Normativului de deconectare manuală a instalațiilor de utilizare ale unor categorii de consumatori finali de energie electrică și a Normativului de limitare a puterii și energiei la consumatori în situații de criză în funcționarea sistemului electroenergetic, elaborate de către operatorii de sistem în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 820/2024	1 noiembrie 2025	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
22.	Crearea stocurilor de securitate, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale	1 octombrie 2025	SA „Energocom”
23.	Crearea stocurilor de gaze naturale aferente obligației de stocare, conform prevederilor art. 108 ² -108 ³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	1 noiembrie 2025	Titularii de licențe pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale pe piața cu amănuntul
24.	Aprobarea, în baza informației prezentate de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, prevăzută la art. 85 ¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, a cantității totale de gaze naturale care urmează să fie stocată pentru perioada rece 2025-2026	Conform termenului stabilit la art. VI alin. (7) din Legea nr. 152/2025	ANRE
25.	Crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale aferente obligației de stocare, conform prevederilor art. 85 ¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	Conform calendarului stabilit prin hotărâre a ANRE	Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene

26.	Monitorizarea stocurilor comerciale de produse petroliere deținute de către operatorii de pe piața produselor petroliere din Republica Moldova, necesare pentru acoperirea consumului intern	Permanent	ANRE
27.	Verificarea lanțului logistic pentru transportarea combustibililor în termen, în caz de necesitate, prin asigurarea numărului suficient de cisterne și de locomotive	2025-2026	ÎS „Calea Ferată din Moldova” Agenția Proprietății Publice Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
28.	Crearea și menținerea, de către consumatorii întreruptibili, a stocurilor de combustibil de rezervă, necesare pentru asigurarea activității acestora, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic	1 noiembrie 2025	Consumatorii întreruptibili
29.	Completarea rezervelor de stat de resurse energetice până la nivelul maxim prevăzut de Nomenclatorul bunurilor materiale din rezervele de stat, în limita disponibilității capacităților de stocare necesare	2025	Agenția Rezerve Materiale Ministerul Afacerilor Interne
30.	30.1. SA „Termoelectrica” va asigura efectuarea verificării stării tehnice a depozitelor de stocare a combustibililor de rezervă la CET Sursa-1	1 noiembrie 2025	SA „Termoelectrica”
	30.2. Crearea și menținerea stocurilor combustibililor de rezervă pentru producerea energiei termice, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic	1 noiembrie 2025	SA „Termoelectrica” SA CET-Nord Alți furnizori de energie termică, titulari de licențe eliberate de către ANRE
31.	Crearea și menținerea stocurilor combustibililor de rezervă de către producătorii-consumatori finali de energie electrică care exploatează centralele electrice pe bază de combustibili fosili, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic	1 noiembrie 2025	ICS „Moldova-Zahar” SRL IM „Südzucker Moldova” SA
32.	Menținerea funcționalității surselor de rezervă de alimentare cu energie electrică și a stocurilor de combustibili necesari la consumatorii ce sunt obligați să dețină astfel de surse (de ex., generatoare electrice), pentru asigurarea fiabilității în alimentarea cu energie electrică, conform Normelor de amenajare a instalațiilor electrice	Permanent	Ministerul Sănătății Consumatorii care dețin receptoare de categorie specială și/sau de categoria I privind fiabilitatea în alimentare cu energie electrică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

			ANRE
33.	Suplinirea stocurilor de echipamente suplimentare necesare pentru intervenții pe perioada rece a anului și/sau în situații de criză	1 noiembrie 2025	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
34.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2025-2026, în limita volumelor de tăieri autorizate pentru perioada respectivă, pentru populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase	2025-2026	Ministerul Mediului Agenția „Moldsilva” ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” ÎS „Calea Ferată din Moldova” Întreprinderile municipale de întreținere și de amenajare a spațiilor verzi Autorități publice locale Sectorul privat
35.	Finalizarea lucrărilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 a utilajului de bază și a celui auxiliar, precum și a rețelelor termice și a rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale și energiei electrice	15 octombrie 2025	Titularii de licențe pentru activitățile de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, în scopul comercializării acestora SRL „Vestmoldtransgaz” ÎS „Moldelectrica” Operatorii sistemelor de distribuție gaze naturale și energie electrică
36.	Verificarea activităților întreprinse de către instituții/autorități în scopul pregătirii obiectelor și sistemelor de alimentare cu energie termică și cu energie electrică ale întreprinderilor gospodăriei comunale, ale fondului locativ, ale instituțiilor bugetare, precum și ale operatorilor de sistem și unităților termoelectrice	15 octombrie 2025	ANRE Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică
37.	Implementarea unor măsuri și instrumente suplimentare pentru consolidarea securității sistemelor IT, hardware și software împotriva amenințărilor cibernetice	Octombrie 2025 – aprilie 2026	SRL „Vestmoldtransgaz” ÎS „Moldelectrica” Operatorii sistemelor de distribuție gaze naturale SA RED-Nord” ÎCS „Premier Energy

			Distribution” SA SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
IV. Eficiență energetică			
38.	Întreprinderea măsurilor necesare pentru creșterea numărului de clădiri ce ar putea fi conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică	2025-2026	Ministerul Energiei SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
39.	Inventarierea fondului de clădiri publice din raza de acoperire a serviciului public de alimentare cu energie termică, în scopul stabilirii cheltuielilor aferente conectării/reconectării obiectivelor vizate la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, și întreprinderea acțiunilor necesare pentru includerea în planurile anuale de investiții a cheltuielilor ce se impun, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 489/2023 cu privire la implementarea unor măsuri de promovare a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică	1 noiembrie 2025	SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
40.	Desemnarea unei persoane responsabile (manager energetic) pentru fiecare instituție subordonată, care să monitorizeze, să verifice și să asigure consumul rațional de resurse energetice, precum și să asigure menținerea temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirii, specifică tipului de activitate	15 octombrie 2025	Agencia Proprietății Publice Cancelaria de Stat Autoritățile publice centrale Autoritățile publice locale Congresul Autorităților Locale din Moldova
41.	Accelerarea implementării programelor de eficientizare a consumului de energie, cu accent pe consumatorii vulnerabili și pe sectorul rezidențial, precum și elaborarea noi programelor noi și implementarea acestora	Permanent	Centrul Național pentru Energie Durabilă Ministerul Energiei Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Muncii și Protecției Sociale
42.	Promovarea realizării măsurilor de eficiență energetică menite să diminueze consumul de gaze naturale, de energie termică și de energie electrică	Permanent	Centrul Național pentru Energie Durabilă Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei Ministerul Energiei
43.	43.1. Colectarea informației privind volumul de combustibil solid/biomasă disponibil și	15 octombrie 2025	Centrul Național pentru Energie Durabilă

	cel necesar centralelor termice instalate la instituțiile publice, care funcționează pe acest tip de combustibil, precum și oferirea suportului instituțiilor în procesul de aprovizionare cu combustibil		
	43.2. Monitorizarea și publicarea pe pagina oficială web a Centrul Național pentru Energie Durabilă a consumului de resurse energetice în sectorul public pentru sezonul de încălzire și înaintarea, după caz, a propunerilor de îmbunătățire a programelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile în cadrul instituțiilor publice menționate la subpct. 43.1	2025-2026	
44.	Organizarea seminarelor tematice, a ședințelor de lucru cu managerii energetici raionali, cu operatorii de centrale termice, cu administratorii instituțiilor publice, cu producătorii de biomasă etc. privind necesitatea utilizării centralelor termice pe biomasă și necesitatea reducerii consumurilor de energie în cadrul instituțiilor publice	2025-2026	Centrul Național pentru Energie Durabilă Autorități publice locale
45.	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind importanța utilizării resurselor energetice alternative de producere a energiei termice (biomasă, cărbune, energie electrică (prin pompe de căldură)), acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic, în sensul reducerii consumului de gaze naturale. Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind măsurile necesare a fi întreprinse de către cetățeni în scopul reducerii consumului de resurse energetice: izolarea termică a clădirilor, utilizarea termostatelor de ambianță, reducerea temperaturii interioare etc.	15 octombrie 2025	Centrul Național pentru Energie Durabilă Ministerul Energiei Întreprinderi din sectorul energetic
46.	Elaborarea și implementarea campaniilor de informare privind măsurile de sprijin destinate gospodăriilor casnice aflate în situație de sărăcie energetică, pentru sezonul rece 2025–2026, acordate în temeiul Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice	2025-2026	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
47.	Implementarea măsurilor de eficientizare a consumului de energie în clădirile publice conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea politicilor în	2025-2026	Centrul Național pentru Energie Durabilă Autoritățile publice centrale

	domeniul eficienței energetice (Planul-model de măsuri se prezintă în tabelul 6)		Autoritățile publice locale
--	--	--	-----------------------------

67. Persoana desemnată responsabilă conform măsurii nr. 40 din tabelul 5 va asigura monitorizarea și controlul zilnic al consumului rațional de resurse energetice și a menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor, conform Planului-model prezentat în tabelul 6.

Tabelul 6

PLAN-MODEL
al măsurilor de eficientizare a consumului de energie în clădirile publice,
conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea
politicilor în domeniul eficienței energetice

Nr.. crt.	Obiective și măsuri	Responsabil	Perioada de implementare											
			2025						2026					
			Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Noi.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.
1.	Organizarea instruirilor periodice pentru angajații și elevii/studenții din cadrul instituției cu privire la importanța eficientizării consumului de energie	Echipa de management												
2.	Asigurarea funcționării și verificarea periodică, precum și setarea optimă a parametrilor centralei termice, inclusiv prin ajustarea acesteia la condițiile exterioare, pentru zilele de weekend și pentru perioadele nefuncționale ale instituției. Asigurarea instruirii operatorului centralei termice, după caz. În cazul centralei termice pe biocombustibil solid, asigurarea cu biocombustibil și verificarea spațiului de depozitare destinat pentru acesta	Managerul energetic Operatorul centralei												
3.	Verificarea rețelelor termice care traversează spațiile neîncălzite, cu izolarea corespunzătoare a acestora, inclusiv înlăturarea imediată a scurgerilor de agent termic	Operatorul centralei Managerul energetic Specialist instalator												
4.	Verificarea stării ferestrelor și a ușilor și izolarea rosturilor acestora, în cazul geamurilor vechi, și/sau reglarea ferestrelor din PVC, în vederea reducerii	Managerul energetic Personalul instituției												

	pierderilor de energie din cauza infiltrărilor de aer. Curățarea geamurilor pentru utilizarea optimă a luminii solare													
5.	Instalarea termostatelor electronice în încăperile interioare sau a robinetelor cu cap termostat pe calorifere, pentru reglarea și funcționarea în regim optim a centralei termice	Managerul energetic Specialist instalator												
6.	Verificarea și înlocuirea pompelor vechi de circulație a agentului termic de încălzire cu pompe noi, performante	Managerul energetic Specialist instalator												
7.	Deschiderea draperiilor/jaluzelelor în zilele însorite, pentru a oferi posibilitatea încălzirii camerei de la soare și închiderea acestora pe parcursul nopții iarna	Managerul energetic Personalul instituției												
8.	Aerisirea corespunzătoare a încăperilor pe timp de iarnă, prin deschiderea largă a ferestrelor pentru perioade scurte de timp	Managerul energetic Personalul instituției												
9.	Utilizarea optimă a spațiilor din cadrul clădirilor, prin încălzirea preponderentă doar a spațiilor utilizate în cadrul activităților. Evitarea încălzirii spațiilor neutilizate pe parcursul sezonului de încălzire	Managerul energetic Directorul instituției												
10.	Înlocuirea, acolo unde este posibil, a lămpilor incandescente cu lămpi economice (fluorescente sau LED)	Managerul energetic Specialist instalator												
11.	Instalarea senzorilor de mișcare pentru iluminatul exterior și pentru iluminatul din WC-uri și/sau din holuri	Managerul energetic Specialist montator												

12.	Gestionarea eficientă a iluminatului interior și exterior, deconectarea iluminatului în zonele neutilizate, inclusiv pe timp de zi, dacă e cazul	Managerul energetic Personalul instituției												
13.	Deconectarea aparatelor consumatoare de energie electrică de la priză atunci când acestea nu sunt folosite, pentru a evita consumul de energie în regim stand-by	Personalul instituției												
14.	Monitorizarea consumurilor lunare de energie, instituirea registrului de consum al energiei electrice și al combustibililor utilizați (gaze naturale, cărbune, lemne, pelete, brichete, paie etc.), cu desemnarea persoanei responsabile de completare, evidență și raportare corespunzătoare, conform solicitărilor instituțiilor statului	Operatorul centralei Managerul energetic												
15.	Desemnarea persoanei responsabile de elaborarea raportului privind măsurarea și raportarea rezultatelor	Echipa de management Managerul energetic												

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026 a fost elaborat de către Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și în scopul realizării acțiunii nr. 292 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

Începând cu anul 2022, pentru a reduce riscurile la adresa securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova și pentru a asigura o mai bună pregătire pentru sezonul de încălzire, Guvernul aprobă anual Planul de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire. Prin urmare, în anii precedenți, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și punerea în aplicare a mai multor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire, stabilite prin Hotărârile Guvernului nr. 606/2022, nr. 566/2023 și nr. 677/2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Piața europeană și globală a gazelor naturale a suferit un șoc major de aprovizionare în anul 2022: reducerea bruscă de către Rusia a livrării gazelor naturale către Uniunea Europeană (UE) a pus o presiune fără precedent asupra pieței, declanșând o criză globală a gazelor naturale. În ciuda acestor reduceri a volumelor de gaze naturale livrate de Rusia, UE a reușit asigurarea unui nivel al volumelor de gaze naturale stocate în instalațiile de stocare a gazelor naturale cu mult peste mediile istorice. Creșterea semnificativă a nivelului stocurilor de gaze naturale a fost susținută de mai multe măsuri de politici bine adaptate, un flux record de gaze naturale lichefiate (GNL) și o scădere bruscă a consumului de gaze naturale, în special în industriile mari consumatoare de gaze naturale și energie. Criza gazelor naturale a scos în evidență clar că tranziția către energia produsă din surse regenerabile este urgentă și va contribui la creșterea stabilității pe piața globală a resurselor energetice.

Potrivit [Raportului Agenției Internaționale pentru Energie \(AIE\) privind piața gazelor naturale](#), cererea globală de gaze naturale a continuat să crească în sezonul de încălzire 2024-2025, creșterea fiind determinată în principal de țările din Europa și America de Nord. Instalațiile de stocare subterană și mecanismele de rezervă au oferit o flexibilitate esențială sistemului de gaze naturale și au asigurat o aprovizionare stabilă și sigură cu gaze naturale în sezonul de încălzire 2024-2025. În 2025, se preconizează o încetinire a creșterii cererii globale de gaze naturale față de anul precedent, pe fondul condițiilor de piață mai stricte, în timp ce incertitudinile macroeconomice sporite ar putea, de asemenea, să afecteze cererea.

Se estimează că nivelurile scăzute de stocare a gazelor naturale și exporturile reduse de gaze naturale prin conducte din Rusia către Uniunea Europeană vor menține condițiile fundamentale ale pieței. Susținute de necesitățile mai mari de injectare în instalațiile de stocare a gazelor naturale, se preconizează că importurile de GNL ale Europei vor crește în 2025 până aproape de maximele lor istorice. În schimb, se estimează că importurile Chinei de GNL vor scădea din cauza creșterii mai slabe a cererii interne și a concurenței puternice din partea Europei pentru livrările flexibile de GNL.

Principiile de piață mai stricte au exercitat o presiune în creștere asupra prețurilor gazelor naturale pe toate piețele-cheie, în timp ce tensiunile geopolitice au continuat, de asemenea, să alimenteze volatilitatea prețurilor. Creșterea sub medie a producției mondiale de GNL și scăderea exporturilor de gaze naturale prin conducte din Rusia către Uniunea Europeană au menținut oferta la un nivel scăzut și au sporit apelul la mecanismele de stocare a gazelor naturale.

UE planifică să pună capăt dependenței sale de resursele energetice importate din Rusia prin oprirea importului de gaze naturale, produse petroliere și prin eliminarea treptată a energiei nucleare. [Foaia de parcurs REPowerEU, prezentată la 6 mai 2025 de Comisia Europeană](#), pregătește terenul pentru a asigura independența energetică deplină a UE față de Rusia. [Foaia de parcurs stabilește o eliminare treptată a produselor petroliere, gazelor naturale și energiei nucleare rusești de pe piețele UE](#), care va avea loc într-un mod coordonat și sigur, pe măsură ce se va avansa în tranziția energetică a UE. Măsurile au fost concepute pentru a menține securitatea aprovizionării cu energie a UE, limitând în același timp orice impact asupra prețurilor și piețelor.

Începând cu 2025, se preconizează o creștere rapidă a ofertei globale de GNL, în timp ce cererea de gaze naturale se estimează că va scădea la nivel UE. Odată cu punerea integrală în aplicare a cadrului de tranziție energetică și a Planului de acțiune pentru o energie accesibilă, se preconizează că UE va înlocui până la 100 mlrd. m³ de gaze naturale până în 2030, ceea ce înseamnă o scădere a cererii cu 40-50 mlrd. m³ până în 2027.

Similar politicii UE de eliminare treptată a dependenței de importul de resurse energetice din Rusia, Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 119/2025 a aprobat Planul de măsuri privind consolidarea independenței energetice a Republicii Moldova, care servește drept temei juridic pentru implementarea obiectivului de eliminare completă a dependenței de livrările de resurse energetice din Rusia, atât în sectorul electroenergetic, cât și în sectorul gazelor naturale și al produselor petroliere.

Republica Moldova s-a confruntat cu mai multe provocări critice în sectorul energetic, care au fost accentuate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Creșterea economică a țării nu poate fi atinsă dacă aprovizionarea cu resurse energetice principale este supusă unor întreruperi/limitări permanente și dacă prețurile energiei sunt instabile și inaccesibile. Această instabilitate conduce la înrăutățirea substanțială a climatului investițional și la scăderea încrederii în economia națională, întrucât predictibilitatea este un factor esențial în luarea deciziilor de investiții. Situația privind aprovizionarea cu resurse energetice a Republicii Moldova este marcată de o dependență semnificativă față de importuri, ceea ce o face vulnerabilă la fluctuațiile pieței energetice internaționale și la evenimentele geopolitice din regiune.

Republica Moldova este dependentă practic 100% de importurile de gaze naturale. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, acestea fiind posibil a fi stocate în statele vecine sau în alte țări ce dispun de instalații de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

Consumul de gaze naturale în Republica Moldova este caracterizat de o sezonabilitate semnificativă, acesta în perioada rece a anului (octombrie-aprilie) fiind de câteva ori mai mare față de cel din perioada de vară (mai – septembrie), aproximativ 85% din consumul de gaze naturale fiind înregistrat în perioada rece a anului.

În perioadele de tranziție toamnă-primăvară, cererea de gaze naturale poate crește brusc sau poate scădea în mod imprevizibil, în funcție de temperatura aerului atmosferic, ceea ce conduce la fluctuații bruște ale consumului pe parcursul lunii.

Prin urmare, mecanismul oportun de echilibrare a consumului de gaze naturale pentru furnizorii de gaze naturale îl constituie dispunerea de cantități de gaze naturale stocate în instalații de stocare din regiune, care ar permite acoperirea vârfurilor de consum prin prelevarea volumelor necesare zilnic.

În contextul tensiunilor crescute din Orientul Mijlociu, instabilității geopolitice în regiune, conflictului din Ucraina și posibilele restricții asupra exporturilor de gaze naturale rusești ce contribuie la o volatilitate ridicată a pieței, strategia de achiziție și gestionare a stocurilor furnizorilor de gaze naturale devine crucială pentru atenuarea impactului creșterilor de preț.

Republica Moldova a transpus Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative. În [Raportul pentru anul 2024 al Secretariatului Comunității Energiei privind punerea în aplicare a Regulamentului \(UE\) 2022/1032](#), este menționat că, Republica Moldova a transpus cu succes regulamentul în legislația națională și l-a pus în practică prin stocarea gazelor naturale în instalațiile de stocare din țările vecine, oferind astfel un exemplu altor țări care nu dispun de capacități interne de stocare. Totodată, părțile contractante care nu dispun de capacități de stocare au fost îndemnate să urmeze exemplul Republicii Moldova de a-și îndeplini obligațiile de stocare prin intermediul unor acorduri cu țările vecine, vizând cel puțin 15% din cererea lor națională de gaze naturale.

Conform modificărilor efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 152/2025 cu privire la modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), dispozițiile referitoare la obligația de stocare a gazelor naturale de 15% au fost extinse după 2025 și distribuite între furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale prin mecanisme bazate pe piață. În temeiul art. 108² și art. 108³ din Legea nr. 108/2016 și art. VI alin. (3) din Legea nr. 152/2025, prin Hotărârea ANRE nr. 426/2025 a fost aprobată cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată până la 1 noiembrie 2025, în mărime de 145,37 mil. m³, precum și lista furnizorilor de gaze naturale obligați să instituie stocuri de gaze naturale și cantitățile de gaze naturale individuale care fac obiectul obligației de stocare.

Totodată, urmare a sistării livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova de către SAP „Gazprom începând cu 1 ianuarie 2025 și ținând cont de faptul că la moment pe teritoriul regiunii transnistrene nu activează operatori de sistem licențiați, întru asigurarea continuității securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii și diminuarea riscurilor de aprovizionare, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale a fost completată cu art. 85¹ care prevede desemnarea de către ANRE a unei entități ce va livra gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova și urmează să creeze gradual și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale, din regiunea în care operează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

În scopul promovării dezvoltării în continuare a liberalizării treptate a pieței gazelor naturale și creșterii lichidității acesteia, conform prevederilor Legii nr. 152/2025 cu privire la modificarea unor acte normative, ANRE prin decizia din 18 iulie 2025, a stabilit pragurile de consum pentru identificarea și atribuirea categoriilor de consumatori noncasnici în funcție de consumul de gaze naturale al acestora după cum urmează:

1. consumatori noncasnici mici – până la 10 mii m³/an;
2. consumatori noncasnici mijlocii – de la 10 mii m³/an până la 100 mii m³/an;
3. consumatori noncasnici mari – peste 100 mii m³/an;

Consumatorii noncasnici mari și mijlocii urmează treptat să achiziționeze gaze naturale doar la prețuri negociate pe piață, în conformitate cu calendarul ce urmează a fi stabilit de către ANRE. Doar consumatorii casnici, consumatorii noncasnici mici, precum și întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale vor avea dreptul de a fi aprovizionați cu gaze naturale de către furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

Totodată, având la bază o analiză a pieței cu amănuntul a gazelor naturale, ANRE urmează să stabilească până la 1 octombrie 2025, un calendar privind restricționarea accesului consumatorilor finali, alții decât cei prevăzuți la articolul 89 alin. (1), condițiile specifice de furnizare a gazelor naturale către aceste categorii de consumatori finali, precum și obligațiile furnizorilor.

După criza energetică din ultimii ani, Republica Moldova (malul drept al râului Nistru) și-a majorat semnificativ securitatea energetică, micșorând și dependența sa de o singură sursă de gaze naturale. Deja malul drept al râului Nistru nu mai este dependent de gazele naturale livrate din Rusia.

În timp ce malul drept al râului Nistru și-a asigurat securitatea aprovizionării cu gaze naturale și liberalizarea treptată a pieței, consumatorii din regiunea transnistreană, până la data de 1 ianuarie 2025, erau dependenți de o singură sursă de import – SAP „Gazprom”, care se baza strict pe Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. IGM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, al cărui termen a fost extins, prin Acordul adițional nr. 19 din octombrie 2021, până la 30 septembrie 2026.

Deși Contractul privind furnizarea gazelor naturale, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, este în vigoare până la 30 septembrie 2026, în decembrie 2024 SAP „Gazprom” a informat SA „Moldovagaz” despre decizia de a sista livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova începând cu 1 ianuarie 2025, până la o notificare contrară a SAP „Gazprom” aferentă reluării livrărilor, fără a specifica expres orice intenții de a relua livrările de gaze naturale sau de a rezoluciona Contractul respectiv.

Începând cu 1 ianuarie 2025, a fost sistată livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană. În scopul economisirii gazelor naturale acumulate în rețea, furnizorul de gaze naturale din regiunea transnistreană, SRL „Tiraspoltransgaz” a anunțat și a inițiat întreruperea livrărilor de gaze naturale către consumatorii industriali începând cu 28 decembrie 2024, ulterior a fost întreruptă livrarea gazelor naturale către gospodăriile individuale, păstrând furnizarea gazelor naturale către blocurile locative și unele edificii cu caracter social.

În contextul situației critice din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, au fost examinate și propuse de către părți mai multe scenarii de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Datorită intervenției Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (CSE) și suportului Uniunii Europene, au fost diminuate riscurile apariției unei crize umanitare în această regiune.

[La data de 27 ianuarie 2025, UE a anunțat despre oferirea unui pachet de asistență de urgență în valoare de 30 milioane EUR¹](#) (conform pct. 1.2 din Dispoziția CSE nr. 6 din 31 ianuarie 2025: 20 milioane euro pentru achiziția gazelor naturale în calitate de ajutor umanitar destinat regiunii transnistrene a Republicii Moldova și 10 milioane euro pentru achiziția energiei electrice pentru necesitățile malului drept al râului Nistru), ca un prim pas pentru a sprijini Republica Moldova în soluționarea crizei energetice provocate de SAP „Gazprom”. Prin acest pachet, UE a finanțat achiziționarea și transportul de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova, pentru a contribui la restabilirea alimentării cu energie electrică și termică a celor peste 350 000 de locuitori ai regiunii până la 10 februarie 2025.

La data de 4 februarie 2025, Comisia Europeană și Republica Moldova au convenit asupra unei strategii pe doi ani pentru independența și reziliența energetică a Republicii Moldova. Strategia are un dublu obiectiv: detașarea Republicii Moldova de nesiguranța aprovizionării cu gaze naturale din Rusia și integrarea deplină a acesteia pe piața energetică a Uniunii Europene.

În cadrul acestei strategii, suportul financiar pentru Republica Moldova se va ridica la 250 milioane Euro pentru anul 2025, cu condiția realizării anumitor măsuri de aliniere la standardele energetice ale UE, consolidarea infrastructurii și promovarea securității energetice, a eficienței și a progresului în materie

¹ https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-offers-emergency-support-tackle-energy-crisis-moldova-2025-01-27_en

de energie verde, asumate de autoritățile Republicii Moldova prin Scrisoarea de intenție semnată de Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 4 februarie 2025².

Adițional la acest suport financiar și ca parte a aceleiași strategii, o ofertă de 60 de milioane Euro a fost pusă la dispoziția Guvernului pentru populația din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, sub rezerva anumitor condiții. Cu toate acestea, așa-numitele structuri din regiunea transnistreană a Republicii Moldova nu au răspuns la ajutorul oferit de UE, în prezent fiind asigurată livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană prin intermediul companiei MET Gas and Energy Marketing AG, cu condiția respectării prevederilor Dispoziției CSE nr. 8 din 10 februarie 2025, care stabilește că, în vederea asigurării livrării de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova ca urmare a stopării livrărilor de către SAP „Gazprom”, prin derogare de la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și de la normele privind aprobarea deciziilor de către consiliu și/sau de către adunarea generală a acționarilor, SA „Moldovagaz” poate încheia contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru a fi livrate către SRL „Tiraspoltransgaz”, cu condiția recepționării plăților în avans pentru gazele naturale și serviciile de transport.

Întru identificarea unui mecanism mai durabil de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene a Republicii Moldova, unde activează întreprinderi nelicențiate din sectorul energetic, prin Legea nr. 152/2025 cu privire la modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale) au fost efectuate modificări la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv prin completarea acesteia cu art. 85¹ care prevede desemnarea de către ANRE a unei entități ce va livra gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova și urmează să creeze gradual și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale, din regiunea în care operează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

Având în vedere situația actuală în sectorul gazelor naturale din Republica Moldova, se poate conchide că, în condițiile în care vor fi realizate toate măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 enumerate în Plan, nu se estimează înregistrarea unui deficit de gaze naturale pentru consumatorii malului drept al râului Nistru, SA „Energocom” având asigurate capacitățile/instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea consumului estimat.

Pentru diminuarea riscului iminent de revocare a obligațiilor de serviciu public, impuse SA „Moldovagaz” prin Hotărârile ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024, în cazul retragerii licenței pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale SA „Moldovagaz”, ca urmare a neîndeplinirii în termen de până la 31 iulie 2025 a procesului de separare a proprietarilor rețelelor de transport al gazelor naturale, în conformitate cu condițiile stipulate la art. 28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, prin Hotărârea nr. 248 din 23 mai 2025, ANRE a desemnat SA „Energocom” în calitate de furnizor cu obligațiile de serviciu public prevăzute la art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, titular de licență pentru furnizarea gazelor naturale, căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, în conformitate cu Hotărârile Guvernului nr. 660/2019 și nr. 589/2022. Hotărârea ANRE respectivă intră în vigoare la data revocării obligațiilor de serviciu public prevăzute la art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, executate de către SA „Moldovagaz” în baza Hotărârilor ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024.

La data de 4 august 2025, Consiliul de Administrație al ANRE a aprobat Hotărârea nr. 479/2025 prin care a fost retrasă licența Seria AC nr. 001402 din 06.11.2018 eliberată SA „Moldovagaz” pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale. De asemenea, a fost aprobată revocarea obligațiilor de serviciu public impuse SA „Moldovagaz” prin Hotărârile ANRE nr. 487/2019 și nr. 578/2024. Decizia respectivă

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_403

definitivează efortul de mai mulți ani al autorităților din Republica Moldova de a asigura separarea și independența infrastructurii de transport al gazelor naturale.

Totodată, luând în considerare că procedura de încetare a activității furnizorului SA „Moldovagaz” și, respectiv, preluarea de către SA „Energocom” a cca. 800 de mii de consumatori reprezintă o provocare unică de acest fel pentru toate părțile implicate în proces, ANRE a decis ca momentul propriu-zis de schimbare a furnizorilor să se realizeze pe data de 1 septembrie 2025. În acest sens, ANRE a obligat SA „Moldovagaz” și SA „Energocom” să realizeze până la sfârșitul lunii curente toate măsurile organizatorice necesare asigurării continuității efective a obligației de serviciu public stabilite la art. 89 al Legii nr. 108/2016, astfel încât din 1 septembrie 2025 să nu fie afectată în nici un fel furnizarea gazelor naturale către consumatorii finali care urmează a fi preluați de către SA „Energocom”.

În noaptea de 6 august 2025, Federația Rusă a efectuat un atac ținut asupra infrastructurii de gaze naturale din Ucraina, inclusiv asupra stației de comprimare a gazelor naturale ce aparține Operatorului Sistemului de Transport al gazelor naturale (OST) din Ucraina, situată în regiunea Odesa, în apropierea graniței ucraineano-române, localitatea Orlovka. Această stație de comprimare face parte din infrastructura rețelelor de transport al gazelor naturale gestionate de OST din Ucraina și se află pe ruta care leagă terminalele LNG din Grecia de instalațiile de stocare a gazelor naturale din Ucraina, prin intermediul conductei transbalcanice (Punctul de interconectare Isaccea-Orlovka dintre OST din Ucraina și SNTGN „Transgaz” România). Având în vedere că aprovizionarea cu gaze naturale a consumatorilor malului drept al Nistrului, precum și a malului stâng, s-a realizat în luna august 2025 prin punctul de interconectare Ungheni, această situație nu a afectat securitatea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova.

Securitatea aprovizionării cu energie electrică a malului drept al râului Nistru este cea mai vulnerabilă. Comparativ cu situația anului 2022, riscurile sunt crescute din cauza pierderii capacității de generare din Ucraina, care a schimbat situația regională, Ucraina devenind o țară importatoare de energie electrică cu care Republica Moldova trebuie să concureze la importul energiei electrice.

Accesarea surselor (alternative) sigure și competitive pentru achiziționarea energiei electrice la prețuri rezonabile și transportul acesteia către Republica Moldova rămâne o provocare în condițiile în care importurile din Ucraina practic au fost sistate, ca urmare a bombardamentelor rusești asupra infrastructurii sale energetice. Importul de energie electrică din România (OPCOM sau contracte directe cu anumiți producători) nu garantează prețuri accesibile, România fiind la fel un importator de energie electrică în perioada rece a anului. Din cauza capacității insuficiente a interconexiunilor cu sistemul electroenergetic din România există riscuri atât de ordin tehnic, cât și de ordin comercial.

Capacitatea comercială de 2100 MW, care a fost permisă de ENTSO-E în perioada rece a anului pentru importul de energie electrică pentru blocul Ucraina - Republica Moldova (din care doar 315 MW exclusiv pentru Republica Moldova prin intermediul interconexiunii cu sistemul electroenergetic al României), precum și capacitatea comercială actuală din perioada de vară de 1700 MW (din care doar 255 MW exclusiv pentru Republica Moldova), nu garantează asigurarea integrală a importurilor necesare acoperirii integrale din import a consumului de energie electrică al malului drept al râului Nistru, fiind necesare acțiuni privind majorarea la cel puțin 600 MW a capacității comerciale, exclusiv pentru Republica Moldova, pentru a asigura acoperirea cererii de energie electrică în orele de vârf.

De menționat că, în timpul sezonului de încălzire, Republica Moldova are nevoie de importuri de energie electrică de aproximativ 400-450 MW în orele de vârf. Începând cu luna aprilie, necesitatea de import a energiei electrice crește la aproximativ 600 MW în orele de vârf din cauza micșorării semnificative a capacității de producere a energiei electrice a centralelor electrice cu termoficare (CET) ce depinde în mare parte de sarcina termică de consum.

Capacitatea totală instalată a centralelor electrice din surse regenerabile a atins nivelul de 665 MW, însă marea majoritate sunt surse intermitente (fotovoltaice și eoliene). Astfel, singura sursă fiabilă care poate

acoperi integral cererea de energie electrică a Republicii Moldova este energia importată prin intermediul conexiunii transfrontaliere România-Republica Moldova.

Având în vedere riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu energie electrice, ENTSO-E a permis aplicarea unui mecanism de realocare a capacității comerciale neutilizate de Ucraina pentru a fi utilizată la granița România-Republica Moldova, în limita a maxim 21% din capacitatea totală a blocului, ceea ce permite la moment importul suplimentar a până la 350 MW în orele de vârf în special ore de seară.

Astfel, ținând cont de această măsură de realocare și contractele privind furnizarea energiei electrice încheiate cu Ucraina, este posibilă acoperirea consumului intern de energie electrică, inclusiv în orele de vârf. Totodată, în cazul în care furnizorii de energie electrică din Ucraina nu vor avea posibilitate de a furniza energie electrică către Republica Moldova, iar mecanismul de realocare a capacității comerciale neutilizate de Ucraina nu va mai funcționa, capacitatea comercială actuală garantată exclusiv pentru Republica Moldova ar putea să nu fie suficientă, fiind astfel necesar a acoperi consumul total intern al țării în orele de vârf prin intermediul Acordurilor privind achiziționarea energiei electrice de urgență.

Înteruperea furnizării gazelor naturale către regiunea transnistreană a accentuat riscurile privind asigurarea fiabilității sectorului electroenergetic pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Dependenta ridicată de MGRES implică vulnerabilități majore în contextul sistării livrărilor de gaze naturale către centrala electrică începând cu 1 ianuarie 2025. Astfel, în lipsa cantităților de energie electrică achiziționate de la MGRES, aprovizionarea cu energie electrică a Republicii Moldova depinde direct de importurile din zona de ofertare a sistemului sincron al Europei Continentale (ENTSO-E), în special din România.

Un al element de vulnerabilitate este constituit din faptul că linia electrică aeriană (LEA) 400 kV Isaccea-Vulcănești-MGRES traversează atât teritoriul Ucrainei, cât și stația electrică de pe teritoriul MGRES aflate în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Prin urmare, acesta reprezintă un element suplimentar de vulnerabilitate, existând riscul întreruperii fluxului de energie electrică de către MGRES. În cazul în care LEA 400 kV Isaccea-Vulcănești va fi avariata, în special din cauza unor bombardamente, Republica Moldova nu va mai putea importa energie electrică din România, fapt care ar determina un deficit de circa 50% din toată cantitatea necesară în perioada sezonului de încălzire. Astfel, construcția și darea în exploatare a LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău reprezintă o prioritate pentru asigurarea securității energetice a țării, construcția acesteia fiind planificată a fi realizată până la sfârșitul anului 2025.

Întru asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova, prin prezenta Hotărâre se propun mai multe măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și în scopul realizării acțiunii nr. 292 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

Scopul principal al proiectului constă în identificarea și realizarea în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației.

Principalele prevederi ale proiectului de hotărâre sunt:

1. Instituirea Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026;
2. Analiza situației actuale a sectorului energetic al Republicii Moldova și estimarea necesarului pentru acoperirea consumului de energie electrică și gaze naturale la nivel de țară;

3. Stabilirea măsurilor necesare a fi întreprinse (cu titlu de recomandare) de autorități/entități întru pregătirea pentru sezonul de încălzire 2025-2026 și asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada rece;
4. Monitorizarea și elaborarea a două Rapoarte privind progresul înregistrat întru realizarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026.

Prevederile proiectului urmează a intra în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ținând cont de necesitatea aplicării imediate a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, prevăzute în Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii.

Obiectivele urmărite: asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada rece prin stabilirea unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 și monitorizarea implementării acestora, precum și dispunerea de mecanisme necesare pentru a interveni, la necesitate, în mod prompt pentru prevenirea și contracararea anumitor riscuri.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă I: A nu face nimic.

Efecte pozitive:

Nu au fost determinate, pentru opțiunea dată.

Efecte negative/riscurile lipsei de intervenție:

- Nu vor fi diminuate riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în sezonul de încălzire 2025-2026;
- Guvernul/Ministerul Energiei nu va fi în măsură să asigure o monitorizare eficientă a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 întreprinse de către părțile responsabile și nu va dispune de mijloacele necesare pentru a interveni în mod prompt pentru prevenirea și contracararea unor eventuale riscuri;
- Nu va fi realizată acțiunea privind elaborarea și aprobarea unui Plan de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026, stabilită în Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024;
- În cazul în care se decide de a nu întreprinde măsurile necesare pentru promovarea proiectului de Hotărâre de Guvern, nu va putea fi asigurată o bună organizare a părților responsabile în realizarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026;
- Nu va fi instituită o Comisie guvernamentală de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 la nivel înalt, care ar putea interveni, la necesitate, întru soluționarea anumitor blocaje la nivel național și regional, ce ar putea pune sub risc securitatea aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va contribui la creșterea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada sezonului de încălzire 2025-2026, inclusiv a sectorului public.

Totodată, prin realizarea măsurilor de reducere și eficientizare a consumului de resurse energetice stabilit în Planul de măsuri, s-ar putea contribui la reducerea cheltuielilor sectorului public pentru plata serviciilor de furnizare a gazelor naturale, energiei electrice și energiei termice, precum și reducerii impactului asupra mediului prin reducerea emisiile de gaze cu efect de seră.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Majoritatea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare sau nu necesită atragerea unor resurse umane suplimentare pentru realizarea acestora. Odată, cu aprobarea proiectului de hotărâre, Guvernul/Ministerul Energiei va fi în măsură să asigure monitorizarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire

2025-2026 întreprinse de către părțile responsabile și va dispune de mijloacele necesare pentru a interveni în mod prompt pentru prevenirea și contracararea anumitor potențiale riscuri în aprovizionarea cu resurse energetice a Republicii Moldova.

Începând cu anul 2022, pentru a reduce riscurile la adresa securității aprovizionării cu energie a Republicii Moldova și pentru a asigura o mai bună pregătire pentru sezonul de încălzire, Guvernul aprobă anual Planul de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire. Prin urmare, în anii precedenți, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și punerea în aplicare a mai multor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire, stabilite prin Hotărârile Guvernului nr. 606/2022, nr. 566/2023 și nr. 677/2024.

Astfel, ținând cont de experiența la implementarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire prevăzute în anii precedenți, nici pentru sezonul de încălzire 2025-2026 nu se estimează necesitatea alocării unor mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea proiectului va contribui la creșterea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada sezonului de încălzire 2025-2026, inclusiv a sectorului privat.

Ținând cont de modificările efectuate prin Legea nr. 152/2025 la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin care se stabilește că nu mai târziu de 1 aprilie 2026 consumatorii noncasnici mari vor fi obligați să procure gaze naturale doar la prețuri negociate de piață, prin una din măsurile incluse în Plan, se recomandă planificarea timpurie de către titularii de licențe pentru furnizarea gazelor naturale și consumatorii noncasnici mari pentru realizarea prevederilor art. 114 alin. (3¹) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, ce se referă la liberalizarea pieței gazelor naturale și inițierea, după caz, a negocierii contractelor de furnizare a gazelor naturale cu furnizorii de gaze naturale.

4.4. Impactul social

În Republica Moldova numărul consumatorilor finali de gaze naturale depășește 833 mii (consumatori casnici peste 817 mii și consumatori noncasnici - 16 mii) și de energie electrică peste 1329 mii (consumatori casnici peste 1279 mii și consumatori noncasnici - 50 mii). Republica Moldova este dependentă practic 100% de importurile de gaze naturale și doar 20-30% din energia electrică consumată anual este produsă la nivel local. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară. Astfel, orice impact asupra securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova, în special în perioada rece a anului, ar pune o presiune asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și ar putea avea un impact semnificativ asupra economiei țării.

Implementarea proiectului va contribui la creșterea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada sezonului de încălzire 2025-2026.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu stabilește prevederi care ar putea avea impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu stabilește prevederi care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen și nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul hotărârii de Guvern nu stabilește prevederi care ar putea avea impact asupra mediului, luând în considerare faptul că Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale ce fac obiectul obligației de stocare urmează a fi realizată în

țările vecine, din țările părți ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, ce dispun de instalații de stocare a gazelor naturale.

Totodată, prin realizarea măsurilor de reducere și eficientizare a consumului de resurse energetice stabilit în Planul de măsuri, se va contribui la reducerea impactului asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate și analizate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii de Guvern respectă prevederile actelor normative naționale și nu intră în contradicție cu prevederile legislației UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect nu sunt prevăzute măsuri noi întru implementarea actelor legislative ale UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul hotărârii de guvern a fost publicat spre consultări publice, acesta fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14724.

De asemenea, proiectul Hotărârii de Guvern a fost supus consultărilor publice și avizării de către toate părțile interesate. Nota de fundamentare și Proiectul hotărârii de Guvern a fost expediat spre consultare și avizare către Ministerul Finanțelor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Biroului Politici de Reintegrare, Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova, Consiliul Concurenței, Agenția Proprietății Publice, ANRE, Agenția Rezerve Materiale, Agenția „Moldsilva, Centrul Național pentru Energie Durabilă, Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Secretariatul Comunității Energetice, titularilor de licențe pentru transportul, distribuția și furnizarea gazelor naturale, energiei electrice și energiei termice, AO „Asociația Furnizorilor de Gaze Naturale din Republica Moldova, alții.

Toate obiecțiile și propunerile expediate de către părțile interesate au fost examinate și luate în considerare pentru îmbunătățirea proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice potrivit art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100 cu privire la actele normative.

Prin scrisoarea nr. 06/2/12117 din 16.07.2025, Centrul Național Anticorupție a comunicat că proiectul hotărârii de guvern este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017, și prin urmare proiectul nu se supune expertizei anticorupție.

Prin scrisoarea nr. 04/2-7438 din 25.07.2025, Ministerul Justiției a prezentat expertiza juridică la proiect. Propunerile formulate de Ministerul Justiției au fost examinate și luate în considerare la îmbunătățirea proiectului, fiind incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării a altor acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Scopul principal al proiectului constă în identificarea și realizarea în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației.

Astfel, măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ sunt stabilite în în Tabelul 5 (*Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026*) din Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii de Guvern, în care sunt stabilite autoritățile și entitățile responsabile pentru care se recomandă realizarea acestora, precum și termenii de realizare.

Majoritatea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare sau nu necesită atragerea unor resurse umane suplimentare pentru realizarea acestora.

În conformitate cu pct. 5 din proiectul hotărârii de Guvern, Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile publice, în colaborare cu autoritățile publice locale, vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărâri și a Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2025-2026, și vor prezenta Ministerului Energiei, până la data de 5 septembrie și 5 octombrie 2025, informația despre executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri.

Ministerul Energiei va prezenta Guvernului, până la data de 15 septembrie și 15 octombrie 2025, două rapoarte privind progresul înregistrat în realizarea Planului de măsuri.

Controlul asupra executării proiectului hotărârii de Guvern este pus în sarcina Ministerului Energiei.

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN

S I N T E Z A

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de hotărâre pentru aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2025-2026 (număr unic 515/ME n/2025)

Nr.	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Cancelaria de Stat <i>Scrisoarea nr. 17-01-7012 din 27.06.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
2.	Biroul Politici pentru Reintegrare <i>Scrisoarea nr. 04-78-6998 din 27.06.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor În vederea asigurării uniformității terminologice, pe tot parcursul anexei nr.2 la hotărâre, inclusiv a tabelului 4, sintagmele „stânga Nistrului” și „malul stâng al Nistrului”, la orice formă gramaticală, se vor substitui cu sintagma „regiunea transnistreană”.	Se acceptă Textul a fost redactat
3.	Ministerul Finanțelor <i>Scrisoarea nr. 09/2-03/309/1020 din 07.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
4.	Ministerul Afacerilor Interne <i>Scrisoarea nr. 16/2286 din 30 iunie 2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
5.	Ministerul Mediului <i>Scrisoarea nr. 02-07/1880 din 03.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
6.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Scrisoarea nr. 04-3652 din 08.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
7.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Scrisoarea nr. 03-1998 din 09.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
8.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Scrisoarea nr. 17/3143 din 09.07.2025</i>	Ministerul Muncii și Protecției Sociale a comunicat susținerea proiectului cu unele propuneri.	Se acceptă Textul a fost redactat

		La Tabelul 5. Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025 – 2026, pct. 48 se renumerează cu nr. 49, iar pct. 48 va avea următorul conținut: „48. <i>Elaborarea și implementarea campaniilor de informare privind măsurile de sprijin destinate gospodăriilor casnice aflate în situație de sărăcie energetică, pentru sezonul rece 2025–2026, acordate în temeiul Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice - 2025 - 2026 – MMPS.</i>”	
9.	Ministerul Sănătății <i>Scrisoarea nr. 22/2054 din 03.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor Totodată, pentru a evita eventualele confuzii, propunem stabilirea unei terminologii unice pentru sintagmele „<i>malul stâng al Nistrului</i>” și „<i>regiunea transnistreană</i>”, întrucât utilizarea ambelor sintagme poate crea impresia eronată că este vorba despre două entități distincte.	Se acceptă Textul a fost redactat conform propunerii Biroului Politici pentru Reintegrare
10.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Scrisoarea nr. 2025PHG-1879 din 07.04.2025</i>	În Anexa nr. 2, Capitolul III, Tabelul 5 – “<i>Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025–2026</i>”, la punctul 36 este indicată următoarea acțiune: „<i>Facilitarea organizării, monitorizării și colectării produselor lemnoase, paielor și altor materii naturale nepericuloase provenite din agricultură sau silvicultură (cu axare pe agricultorii care au obținut subvenții de la stat)</i>”. Aducem în atenție faptul că activitățile de organizare, monitorizare și colectare a produselor lemnoase, paielor și altor materii naturale nepericuloase provenite din agricultură sau silvicultură nu intră în sfera funcțiilor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA). Acestea sunt, de fapt, activități economice specifice, care nu țin de atribuțiile de bază ale ministerului. Potrivit art. 13 din Legea nr. 71/2023 privind subvenționarea în agricultură și mediul rural, MAIA are atribuții de elaborare, coordonare și monitorizare a politicilor publice în domeniul agriculturii și subvenționării, dar nu dispune de mecanisme sau instrumente operaționale pentru organizarea și monitorizarea activităților practice de colectare sau valorificare a resurselor naturale. În consecință, atribuirea responsabilității pentru acțiunea menționată la punctul 36 este, din punct de vedere practic, imposibilă în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, întrucât acesta nu dispune de mecanismele necesare a asigura facilitarea organizării, monitorizării și colectării produselor respective. În acest context, considerăm necesară substituirea Ministerului cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care este o autoritate	Se acceptă parțial Scopul acestei măsuri a fost ca prin prin politicile elaborate conform competenței de către MAIA și proiectele de subvenționare din sectorul agricol să se asigure facilitarea/promovarea colectării produselor lemnoase, paielor și altor materii naturale nepericuloase provenite din agricultură sau silvicultură. Totodată, ținând cont de prevederile măsurii nr. 35 din Anexa nr. 2, Capitolul III, Tabelul 5 ce stabilește întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă

		de control al activității de întreprinzător în domeniul protecției plantelor și care, prin serviciile sale desconcentrate, ar avea capacitatea de monitorizare a deșeurilor lemnoase.	pentru sezonul de încălzire 2025-2026, măsura nr. 36 a fost exclusă.
11.	Ministerul Educației și Cercetării <i>Scrisoarea nr. 03/1-09/4978 din 09.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
12.	Plenul Consiliului Concurenței <i>Scrisoarea nr. DJ-06/470-1071 din 10.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
13.	CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA <i>Scrisoarea nr. 195 din 01.07.2025</i>	1. În Tabelul 5. (Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026) în textul „Entitatea desemnată pentru livrarea gazelor naturale către malul al Nistrului” de la pozițiile nr. 15, 16 și 26 din tabel, după cuvântul „malul” necesită a se completa cu cuvântul „stâng”. 2. În Tabelul 5, la poz. 35 (Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2025-2026 în limita volumelor de tăieri autorizate pentru perioada respectivă pentru populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase): recomandăm o măsură suplimentară, care să fie organizată de către Ministerul Mediului (Agenția de Mediu) și care să conțină o analiză detaliată a stării fondului forestier pentru aprecierea arealurilor în care sunt necesare măsuri stringente de îngrijire și curățare (de vegetația care trebuie înlăturată din fondul forestier), cu atragerea sectorului privat interesat în efectuarea lucrărilor de îngrijire și curățare, care să beneficieze parțial de masa lemnoasă recoltată, în calitate de remunerare pentru lucrările realizate. În acest sens, recomandarea are în vedere și starea actuală precară a unei părți considerabile a fondului forestier (arbori și arbuști bolnavi, ruși, inclusiv uscați, vegetație tânără crescută haotic) care necesită măsuri stringente de ameliorare, iar forțele disponibile ale personalului silvic și cel contractat nu sunt suficiente.	Se acceptă Textul a fost redactat conform propunerii Biroului Politici pentru Reintegrare Nu se acceptă Urmare a consultării propunerii respective cu Ministerul Mediului, menționăm următoarele. Lucrările necesare și/sau obligatorii în fondul forestier sunt stabilite prin amenajamente silvice, iar orice intervenție suplimentară în acest sens, trebuie să respecte acest cadru tehnic. În acest sens, fondul forestier național este gestionat în baza amenajamentelor silvice, conform prevederilor Codului Silvic nr. 69/2024, în speță, articolele 58-60, care constituie documente de planificare obligatorii, elaborate conform reglementărilor în vigoare. Aceste documente stabilesc, pentru fiecare unitate amenajistică (subparcelă de pădure), lucrările silvice necesare,

			inclusiv, tipul, volumul și perioada de execuție, în funcție de starea pădurii, criteriile de durabilitate și funcțiile multiple ale ecosistemelor forestiere. Prin urmare, organizarea unei măsuri suplimentare de evaluare generală a fondului forestier și de efectuare a lucrărilor de curățare și îngrijire în afara cadrului amenajistic contravine principiilor gestionării durabile a pădurilor și poate genera suprapuneri, incoerențe sau riscuri de intervenții nejustificate. Totodată, entitățile care gestionează fondul forestier sunt persoane juridice – întreprinderi silvice de stat aflate la autofinanțare – care își desfășoară activitatea economică în baza statutului propriu și a legislației în vigoare. Implicarea sectorului privat cu drept de a valorifica masa lemnoasă în schimbul lucrărilor prestate presupune un mecanism complex de reglementare, control și urmărire, care nu este prevăzut în legislația națională și care poate genera riscuri privind legalitatea tăierilor, trasabilitatea masei lemnoase și integritatea fondului forestier. Complementar, afirmația: "starea actuală precară a unei părți considerabile a fondului forestier (arbori și arbuști bolnavi, rupți, inclusiv uscați, vegetație tânără crescută haotic) care necesită
--	--	--	--

		3. Se recomandă la prima utilizare în textul proiectului a sintagmei care vizează „consumului malului stâng sau drept al râului Nistru” să se consemneze că se are în Vedere consumatorii (și consumul de resurse energetice) din teritoriul Republicii Moldova amplasat pe malul stâng, respectiv, drept al râului Nistru, iar în continuare să fie utilizată deja sintagma prescurtată de „malul stâng și drept”.	măsuri stringente de ameliorare, iar forțele disponibile ale personalului silvic și cel contractat nu sunt suficiente" se consideră că este nefundamentată și nu poate servi drept temei pentru elaborarea unei politici publice distincte față de cadrul existent. Se acceptă parțial Referințele la malul stâng al râului Nistru au fost redactate conform propunerii Biroului Politici pentru Reintegrare.
14.	Agencia Proprietăți Publice <i>Scrisoarea nr. 05-04-5257 din 07.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
15.	ANRE <i>Scrisoarea nr.03-03/3684 din 03.07.2025</i>	1) La <i>Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026</i>, tabelul 5, măsura 12, se propune excluderea entității „ANRE” autoritate competentă, întrucât aceasta nu are atribuții legale privind acțiunea de publicare a listelor respective. Argumentare: În conformitate cu art. III alin. (5) din Legea nr. 134/2025 pentru modificarea Legii nr. 108/2016 <i>cu privire la gazele naturale</i> (adoptată în lectura finală la data de 19.06.2025), operatorii de sistem vor întocmi și vor publica pe site-urile lor web oficiale listele consumatorilor noncasnici. Prin urmare, responsabilitatea publicării pe pagina web a listelor revine exclusiv operatorilor de sistem, iar această acțiune nu poate fi atribuită ANRE.	Se acceptă ANRE a fost propusă de a fi inclusă la măsura nr.12 din tabelul 5 ca autoritate competentă ținând cont de atribuția ANRE de a aproba, în temeiul art. VI alin. (4) lit. a) din Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative, pragurile de consum al gazelor naturale pentru identificarea și atribuirea categoriilor de consumatori noncasnici, inclusiv categoriei de consumatori noncasnici mari. Totodată, având în vedere propunerea ANRE și faptul că listele urmează a fi publicate nemijlocit de către operatorii de sistem în temeiul art. VI alin. (5)

		2) La <i>Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026</i>, tabelul 5, măsura 16, se propune excluderea entității „ANRE” din compartimentul „Autorități/entități competente”, dat fiind faptul că includerea ANRE în lista autorităților/entităților competente nu corespunde cadrului legal actual și poate genera confuzii în ceea ce privește responsabilitățile și atribuțiile instituționale. Argumentare: Conform prevederilor Legii nr. 108/2016 <i>cu privire la gazele naturale</i>, ANRE nu are atribuții privind accesarea suportului financiar acordat în baza Scrisorilor de intenție semnate de Guvernul Republicii Moldova. Prin urmare, includerea acesteia în lista autorităților/entităților competente pentru această măsură nu este justificată. În acest sens, se recomandă excluderea ANRE din compartimentul respectiv, pentru a asigura claritate și corectitudine în distribuția sarcinilor și responsabilităților în cadrul Planului de măsuri.	din Legea nr. 152/2025, ANRE a fost exclusă de la compartimentul autorității competente de la măsura nr. 12 din tabelul 5. Se acceptă parțial Atât ANRE, cât și entitatea desemnată pentru livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană și SA „Energocom” nu sunt responsabile de accesarea suportului financiar acordat în baza Scrisorilor de intenție semnate de Guvernul Republicii Moldova. Această competență fiind atribuită Guvernului/Ministerului Energiei. Totodată, avînd în vedere scopul de bază al acestui proiect ce constă în asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în perioada sezonului de încălzire 2025-2026, se consideră rezonabil a fi incluse la compartimentul autorității competente pentru o eventuală necesitate de realizare a acestei măsuri nr. 16, atât a titularilor de licență ce ar putea fi responsabili de achiziționarea și livrarea gazelor naturale în baza unui eventual suport financiar din partea UE, cât și a autorității responsabile de monitorizarea și controlul condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților
--	--	--	---

		licentiate de către titularii de licențe, stabilite inclusiv la art. 12 alin. (1) lit. (b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. În contextul argumentărilor prezentate de ANRE, la măsura nr. 16, după cuvântul „accesarea” a fost completat cu textul „și monitorizarea utilizării”. Se acceptă Textul a fost redactat
	3) La <i>Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026</i>, tabelul 5, măsura 24, se propune excluderea entității „ANRE” din compartimentul „Autorități/entități competente”. Argumentare: ANRE nu este responsabilă pentru crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale aferente obligației de stocare. Această obligație revine titularilor de licență pentru furnizarea gazelor naturale pe piața cu amănuntul, conform prevederilor legale. În accepțiunea art. 108² alin. (3) din Legea nr. 134/2025 pentru modificarea Legii nr. 108/2016 <i>cu privire la gazele naturale</i>, Agenția stabilește și aprobă cantitatea de gaze naturale care urmează să fie stocată de fiecare furnizor de gaze naturale obligat. Prin urmare, includerea ANRE în lista entităților responsabile pentru această măsură nu reflectă corect responsabilitățile instituționale stabilite prin lege. Pentru claritate și conformitate cu cadrul legal, se recomandă excluderea ANRE din compartimentul „Autorități/entități competente” aferent măsurii menționate. 4) La tabelul 5, pct. III, <i>Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026</i> din proiectul hotărârii, considerăm oportună revizuirea termenilor din măsurile nr. 10-12, 14-16, 24-27. Argumentare: Această propunere este fundamentată pe faptul că termenele de realizare prevăzute în măsurile menționate sunt reglementate deja prin Legea nr. 134/2025 pentru modificarea Legii nr. 108/2016 <i>cu privire la gazele naturale</i>. Astfel, termenii indicați în Tabelul 5 nu sunt aliniați cu prevederile și termenele stabilite în actul legislativ menționat, iar pentru a evita dublarea normelor care sunt obligatorii prin lege și pentru a preveni eventuale contradicții de termene	Se acceptă parțial Termenii prevăzuți la măsurile nr. 10, 12, 14, 15 și 25-27 au fost revizuiți conform argumentării/recomandării ANRE. Totodată, ținând cont de atribuțiile de monitorizare și control a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licentiate de către titularii de licențe, stabilite inclusiv la art. 12

	sau conținut, este necesară revizuirea acestora în proiectul de hotărâre. Având în vedere că legea are un caracter normativ superior față de hotărârile Guvernului, includerea măsurilor respective în Tabelul 5 este nejustificată din punct de vedere juridic și ar putea genera confuzii în aplicare. 5) La Măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, tabelul 5, măsura 31.2, considerăm oportună completarea, după sintagma „din punct de vedere tehnic”, cu textul „în corespundere cu prevederile art. 21, alin. (9) din Legea nr. 174/2017 <i>cu privire la energetică</i>.” Argumentare: În forma actuală, măsura 31.2 prevede doar condiționalitatea tehnică — „acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic” — privind crearea și menținerea stocurilor de combustibili de rezervă pentru producerea energiei termice. Această abordare este generală și nu reflectă integral cadrul legal în vigoare. În acest sens, se consideră oportună completarea formulării pentru a face trimitere directă la art. 21 alin. (9) din Legea nr. 174/2017, care stabilește în mod expres obligația operatorilor sistemelor de alimentare	alin. (1) lit. (b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, pentru măsurile nr. 14, 15 și 27 a fost stabilit termenul de realizare „permanent”. Totodată, referitor la termenul de realizare stabilit pentru măsura nr. 11 și 24, nu se acceptă revizuirea acestuia deoarece acestea corespund termenilor stabiliți prin art. 114 alin. (4) și respectiv art. 108³ alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu modificările efectuate prin Legea nr. 152/2025. La măsura nr. 16, ținând cont de situația specifică și imposibilitatea prognozării unui termen exact, termenul de realizare „la necesitate” a fost păstrat. Nu se acceptă Prevederile art. 21 alin. (9) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, art. 23 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și art. 21 alin. (3) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării urmează a fi revizuite în contextul promovării proiectului Legii privind securitatea aprovizionării cu produse petroliere ce transpune Directiva 2009/119/CE privind obligația statelor membre de a menține un
--	--	---

		centralizată cu energie termică de a asigura stocuri de combustibil de rezervă, cu indicarea clară a excepțiilor și condițiilor în care această obligație poate fi limitată.	nivel minim de stocuri de țiței și/sau de produse petroliere.
16.	IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED) <i>Scrisoarea nr. 15 – 839 din 09.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
17.	Agenția „MOLDSILVA” <i>Scrisoarea nr. AM-02/12-1051 din 25.06.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
18.	SA „Apă-Canal Chișinău” <i>Scrisoarea nr.01-10743 din 02.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
19.	SA „ENERGOCOM” <i>Scrisoarea nr.10/10-2326 din 04.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
20.	„TERMoeLECTRICA” SA <i>Scrisoarea nr.79/4511 din 07.07.2025</i>	1. La pct. 64, pct. 15, 16, 26 din Tabelul 5, colonița 4 propunem de a substitui sintagma "malul al Nistrului" cu sintagma "malul stâng al Nistrului". 2. La pct. 65, pct. 3 din Tabelul 6, colonița 1 propunem de a substitui sintagma "conductelor de agent termic" cu sintagma "rețelelor termice", cum prevede Art. 5 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.	Se acceptă Referințele la malul stâng al râului Nistru au fost redactate conform propunerii Biroului Politici pentru Reintegrare Se acceptă Textul a fost redactat
21.	SRL „Vestmoldtransgaz” <i>Scrisoarea nr.02-668 din 13.08.2024</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
22.	SA „REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD” <i>Scrisoarea nr. STP-07/1161 din 02.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
23.	SRL „Florești-Gaz” <i>Scrisoarea nr.188 din 07.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă

24.	„ML ENERGY-GROUP” SRL <i>Scrisoarea nr. 689 din 07.07.2025</i>	Astfel, în Capitolul III, pct. 64, Tabelul 5, la poziția 6 ”Măsuri preventive” și anume ” Lansarea procedurii anuale de achiziție a energiei electrice printr-un proces de licitație competitiv, respectând principiile transparenței și nediscriminării și în conformitate cu prevederile Regulilor pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020” se propune de a modifica ”Termenul de realizare” din ”Până la 30.10.2025” în ” Până la 30.09.2025”. <i>Argumentare:</i> Prin prisma practicilor anterioare de lansare a procedurilor anuale de achiziție a energiei electrice, a fost constatat un deficit de timp necesar pentru buna desfășurare a etapelor de precalificare și nemijlocit participare, care până în final, se încheiau cu anularea și contramandarea acestor licitații, exact în plin sezon de încălzire, când impactul tarifului asupra consumatorilor finali este unul semnificativ. Astfel, considerăm extrem de important acordarea unei rezerve de 30 de zile pentru realizarea acestor proceduri de achiziție.	Se acceptă Textul a fost redactat
25.	„Comgaz-Plus” SA <i>Scrisoarea nr.51 din 07.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
26.	ÎM a Rețelelor și Centralelor Termice Comrat <i>Scrisoarea nr.39 din 01.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
27.	SA „Administrația de Stat a Drumurilor” <i>Scrisoarea nr. 06/01-01/3134 din 01.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
28.	SRL „GAGAUZ-GAZ” <i>Scrisoarea nr.358 din 30.06.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
29.	SA „CET-NORD” <i>Scrisoarea nr. 227-08/0905 din 03.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
30.	SRL „Taraclia-Gaz” <i>Scrisoarea nr. 233 din 08.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
31.	SA „Furnizarea Energiei Electrice Nord” <i>Scrisoarea nr. 07-574 din 03.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă

32.	SRL „ORHEI-Gaz” <i>Scrisoarea nr.301 din 04.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
33.	SRL „Ștefan Vodă - Gaz” <i>Scrisoarea nr. 185 din 06.08.2024</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
34.	SRL „Bălți-Gaz” <i>Scrisoarea nr. 01-03/542 din 04.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
35.	Premier Energy Distribution <i>Scrisoarea nr. 0705/125410-20250707 din 07.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
36.	Premier Energy <i>Scrisoarea nr. 0504/125730-20250708 din 07.07.2025</i>	Premier Energy subliniază că în sectorul energetic, în special în domeniul securității aprovizionării cu energie electrică, actualele condiții contextuale nu s-au schimbat substanțial față de anul 2024, cu excepția creșterii capacității instalate de energie electrică regenerabilă în țară, aici remarcându-se o creștere esențială a numărului de parcuri fotovoltaice. În continuare reiterăm unele cauze, riscuri și incertitudini notabile care au marcat sectorul energetic în anul 2024 și, drept consecință, au dus la prelungirea obligației de asigurare a securității aprovizionării cu energie electrică de către S.A. „Energocom”, prin Hotărârea de Guvern nr.1059 din 21.12.2023 cu modificările ulterioare: 1. Insuficiența aprovizionării MGRES cu gaze naturale începând cu 1 ianuarie 2025, ceea ce face imposibilă producerea și, drept rezultat, procurarea energiei electrice de proveniență locală în cantități suficiente, chiar și cu respectarea prevederilor Hotărârii de Guvern privind atribuirea statutului de monopol fiscal către S.A „Energocom” și Î.S. „Moldelectrica”; 2. Lipsa licitațiilor anuale de procurare a capacității transfrontaliere RO-MD și UA-MD, ceea ce face imposibilă încheierea unor contracte de lungă durată și, desigur, o estimare a impactului cheltuielilor pentru alocarea capacității transfrontaliere asupra prețului final al energiei electrice importate din sau prin România și Ucraina; 3. Capacitatea transfrontalieră limitată pe direcția RO-MD, care la moment este de 315 MW, asigurată prin linia 400 kV Vulcănești - Isaccea, este folosită la maximum în anumite ore. Dar, în situația acoperirii consumului doar din import, din sau prin România, necesarul țării ar fi peste 600 MW în orele de vârf în zilele lucrătoare;	Se acceptă parțial Obligația de serviciu public impusă SA „Energocom” în baza Hotărârii Guvernului nr. 1059/2023 în scopul protejării consumatorilor de energie electrică, expiră la 31 decembrie 2025. În cadrul celui de-al 5-lea Dialog la nivel înalt privind sectorul energetic, desfășurat la 2 februarie 2024 în Chișinău, Moldova și UE au aprobat o foaie de parcurs comună Moldova - Secretariatul Comunități Energetice - Comisia Europeană. Această foaie de parcurs stabilește reforme suplimentare care vizează piețele de gaze naturale și de energie electrică, unul din anagajamentele Republicii Moldova fiind eliminarea treptată și/sau restructurarea obligațiilor de serviciu public impuse SA „Energocom”, inclusiv obligația

	4. Incertitudinea existenței capacității transfrontaliere disponibile pe direcția UA-MD, dar și incertitudinea privind posibilitățile de exportare a energiei electrice cauzată de situația ostilă din țară duce la imposibilitatea încheierii unor contracte de lungă durată cu potențialii furnizori din Ucraina; 5. Imposibilitatea procurării energiei de la producători din România la prețuri preferențiale, conform Ordonanței de urgență OUG 119/2022, emisă de Guvernul României. Așa cum conform prevederilor Ordonanței menționate „În cazurile în care Republica Moldova nu poate să își asigure consumul național de energie electrică prin producție proprie, producătorii de energie electrică au obligația să încheie contracte bilaterale, ... ,prioritar cu traderi/furnizori de energie electrică desemnați de către Guvernul Republicii Moldova în acest sens ...”, în cazul în care obligația de serviciu public impusă S.A. ENERGOCOM, conform Hotărârii Guvernului nr.1059/2023, nu va fi extinsă după 31.12.2025, OUG 119/2022 nu va fi aplicabilă, fapt ce va duce, în final, la creșterea prețurilor pentru consumatorii finali. De asemenea, trebuie menționat că în procesul negocierilor privind încheierea a noi contracte de procurare a energiei electrice capacitatea actorilor de pe piața energiei electrice din Republica Moldova, precum Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L. și alții, este, în mod evident, inferioară capacității Guvernului de a ajunge la acorduri cu România și alte țări din Uniunea Europeană sau din Comunitatea Energetică privind prețul sau furnizarea în condiții mai favorabile. Pe de altă parte, Uniunea Europeană, la care se aliniază Republica Moldova, promovează piețe energetice deschise, transparente și competitive, iar în țara noastră acest proces este abia la etapa de inițiere, fiind incertă deschiderea în viitorul apropiat a unor piețe de energie lichide. De notat este faptul că liberalizarea piețelor angro și cu amănuntul este susținută și dorită de Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L. Având în vedere cele menționate mai sus, considerăm că o retragere completă a Statului din procesele de asigurare a securității aprovizionării cu energie electrică țării este prematură. Pentru a crea o „amortizare” a consecințelor procesului de tranziție de la asigurarea aprovizionării cu energie electrică de către organul de stat desemnat, la punerea în practică a contractelor încheiate conform prevederilor Regulilor Pieței Energiei Electrice, aprobate prin decizia ANRE nr.283/2020 din 07.08.2020, propunem o colaborare în care Furnizorul Serviciului Universal organizează o licitație pentru contracte anuale de achiziție a energiei	de serviciu public impusă prin Hotărârea Guvernului nr. 1059/2023. Astfel, ținând cont de angajamentele Republicii Moldova ce vizează reformele în sectorul energetic, măsura nr. 6 din tabelul 5 nu se acceptă a fi exclusă. În acest context, precum și ținând cont de vulnerabilitățile existente în Republica Moldova, situația de război în Ucraina parte contractantă a Comunității Energetice, stabilitatea prețurilor la nivel regional, urmează a fi lansate procedurile anuale de achiziție a energiei electrice printr-un proces de licitație competitiv, respectând principiile transparenței și nediscriminării și în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, inclusiv prevederile Regulilor pieței de energie electrică aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 (Anexa nr. 1 la Regulile pieței de energie electrică). Totodată, la propunerea SRL „ML ENERGY-GROUP”, care a menționat că, prin prisma practicilor anterioare de lansare a procedurilor anuale de achiziție a energiei electrice, când a fost constatat un deficit de timp
--	---	--

		electrice (PPA) pentru a acoperi o parte din cerere (de exemplu, 60%-70%), dar organul de stat desemnat se face responsabil de asigurarea aprovizionării, prin licitații sau negocieri directe, pentru a acoperi restul cererii de energie electrică (40%-30%).	necesar pentru buna desfășurare a etapelor de precalificare și nemijlocit participare, care până în final, se încheiau cu anularea și contramandarea acestor licitații, exact în plin sezon de încălzire, termenul de lansare a procedurii anuale de achiziție a energiei electrice printr-un proces de licitație competitive, a fost modificat termenul de realizare a măsurii nr. 6 din tabelul nr. 5, de la 30 octombrie 2025 la 30 septembrie 2025. În cazul în care licitațiile organizate de către titularii de licență pentru furnizarea energiei electrice în contextul obligației de serviciu public universal și de ultimă opțiune și acoperirii consumului tehnologic al operatorilor de sistem vor eșua, aceștia vor informa organul central de specialitate în domeniul energiei privind lipsa posibilității acoperirii comerciale a necesarului de consum și riscurile apărute privind securitatea aprovizionării și necesitatea intervenției din partea Statului care o va face doar cu consultarea prealabilă a partenerilor externi și cu considerarea angajamentelor asumate în diferite documente anterior agree/semnate.
--	--	--	--

37.	SRL „Cimișlia-Gaz” <i>Scrisoarea nr.178 din 07.07.2025</i>	În pct. 37 "Măsurilor pentru pregătire de sezonul de încălzire 2025-2026" propunem de înlocuit termen de realizare "15.10.2025" cu "30.10.2025", pentru că la una din lucrările de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 a utilajului de bază și a celui auxiliar, precum și a rețelelor termice și de distribuție a gazelor natural și anume <Masurile tehnice: Autotransport, utilaje și mecanizme (Transport auto priganire pentru iarnă și reparație)» al SRL "Cimișlia-gaz" se finisează efectuarea în a doua jumătate a lunii octombrie.	Nu se acceptă Termenul de realizare a măsurii ce se referă la finalizarea lucrărilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 a utilajului de bază și a celui auxiliar, precum și a rețelelor termice, rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale și energiei electrice, a fost stabilit reieșind din practica anterioară la care se conformează toți titularii de licență din sectorul energetic, precum și ținând cont de faptul că în majoritatea perioadelor precedente, sezonul de încălzire începe pe parcursul lunii octombrie. În acest context se recomandă SRL „Cimișlia-Gaz” să-și planifice lucrările de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 până la 15 octombrie 2025, în concordanță cu termenul stabilit pentru toți ceilalți titularii de licență din sectorul energetic.
38.	S.R.L. Südzucker-Moldova <i>Scrisoarea nr. 03/1-89-1 din 27.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
39.	SRL „Cahul-Gaz” <i>Scrisoarea nr. 292 din 08.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
40.	SRL Chișinău-Gaz <i>Scrisoarea nr.1069 din 02.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
41.	SA „Moldovagaz” <i>Scrisoarea nr. 02/1-2007 din 08.07.2025</i>	În Tabelul 5 măsurile din pct. 7 de transferat în Capitolul III „Securitate energetică", deoarece aceste prevederi sunt relevante atât pentru piața energiei electrice cât și pentru cea a gazelor naturale;	Se acceptă Textul a fost redactat

		În Tabelul 5 pct. 11 după textul articolul 89 de completat cu textul „alin. (1)", conform art. 114 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare - Legea nr. 108/2016); În Tabelul 5 pct. 12 cuvintele „datelor respective" de substituit cu cuvintele „datelor cu caracter personal", în conformitate cu art. VI alin. (5) al Legii nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale); În tabelul 5 pct. 15, pct. 16 și pct. 26 cuvintele „entitatea desemnată pentru livrarea gazelor naturale către malul al Nistrului" de substituit cu cuvintele, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene", conform art. 85¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016; În tabelul 5 pct. 19 la Autorități/entități competente de completat cu cuvintele „Titulari de licență pentru furnizarea gazelor naturale", în conformitate cu prevederile pct. 98 Anexa nr. 1 și pct. 138 Anexa nr. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 728/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale.	Se acceptă Textul a fost redactat Se acceptă Textul a fost redactat Se acceptă Textul a fost redactat Se acceptă Textul a fost redactat
42.	Î.S. „Moldelectrica” <i>Scrisoarea nr. 46-43/2287 din 09.07.2025</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se acceptă
EXPERTIZARE			
1.	Ministerul Justiției <i>Scrisoarea nr. 04/2-7438 din 25.07.2025</i>	Potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și în scopul identificării și realizării în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației. Totodată, în scopul atenuării majorărilor bruște a prețurilor pentru gazele naturale și a asigurării funcționării sigure și fiabile a pieței gazelor naturale, conform art. 108 ² din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se asigură stocarea unor cantități suficiente de gaze naturale, ceea ce reprezintă o obligație	

	impusă în interesul economic general. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ. Totodată, aferent rigorilor normative, se vor reține următoarele: La proiectul hotărârii: La pct. 1 după textul „2025-2026” se recomandă de completat cu textul „(în continuare - Comisie)”. La pct. 3, pentru corectitudinea redactării, cuvintele „a Comisiei” se vor substitui cu cuvintele „ale Comisiei”. La subpct. 5.2, sintagma „două raportări privind informația despre” va fi substituită cu sintagma „două rapoarte privind”. La subpct. 5.3, textul „pct. 5.2” se va substitui cu textul „subpct. 5.2”. Observația este valabilă și cu referire la subpct. 44.2 din tabelul 5 al anexei nr. 2. La anexa nr. 2: La pct. 23, 29, 54, 55, semnalăm că expresia „reieșind din” reprezintă o calchiere după modelul limbii ruse „исходя из”, al cărui echivalent în limba română este „pornind de la ...”, „în funcție de...”, prin urmare, se va revedea în acest sens în toate situațiile. În cuprinsul tabelului 5: Recomandăm delimitarea coloanei „Autorități/entități competente” în coloane distincte care să includă „Autorități responsabile” și „Parteneri”, or, spre exemplu, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este o autoritate publică autonomă și nu poate fi obligată de Guvern să exercite anumite acțiuni. La fel, remarcăm că Guvernul nu poate să atribuie obligații unor societăți comerciale sau să le desemneze în calitate de responsabili pentru implementarea acțiunilor. Menținerea responsabilității entităților independente sau a societăților comerciale pentru acțiunile vizate ar fi posibilă cu atragerea lor în calitate de parteneri la realizarea acțiunilor propuse, fapt care se va	Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă parțial În conformitate cu prevederile pct. 66 din Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii de Guvern, măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 și măsurilor de eficientizare a consumului de resurse energetice prevăzute în tabelul nr. 5 sunt cu titlu de recomandare. Totodată, este de remarcat că, majoritatea măsurilor
--	---	---

	menționa în rubrica respectivă. Astfel, în planul de acțiuni la rubrica „instituția responsabilă” va fi indicată autoritatea/instituția publică responsabilă de realizarea acțiunilor planificate, în cooperare cu alte entități concrete. La pct. 19 și 20, pentru precizie normativă, după cuvintele „Hotărârii Guvernului” se va completa cu textul „nr. 728/2024”. La pct. 23, sintagma „cu modificările ulterioare” este inutilă și se va exclude, or, potrivit art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. La subpct. 44.2, textul „pct. 44.1” se va substitui cu textul „subpct. 44.1”. Cu titlu de remarcă generală, în ceea ce privește unele figuri și tabele, atenționăm că în textul Planului nu se regăsesc normele de referință la acestea. Prin urmare, conținutul Planului se va revizui în acest sens.	de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare, care stabilesc atribuții specific pentru autoritățile/entitățile competente, inclusiv pentru ANRE. Unul din obiectivele de bază a acestui proiect de hotărâre este asigurarea de către Guvern/Ministerul Energiei a monitorizării măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2025-2026 întreprinse de către părțile responsabile și dispunerea de mijloacele necesare pentru a interveni în mod prompt pentru prevenirea și contracararea anumitor potențiale riscuri în aprovizionarea cu resurse energetice a Republicii Moldova. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat. Se acceptă Textul a fost redactat.
--	---	---

		Complementar, la definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora punctele se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de aceasta, subpunctele se vor renumera conform prevederilor legale enunțate. Spre exemplificare, în cazul diviziunilor pct. 45 (din anexa nr. 2) numerotate prin lit. a), b) și c), acestea se vor numera prin 45.1, 45.2 și 45.3. Referitor la abrevieri se va ține cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă Se acceptă
2.	Centrul Național Anticorupție Scrisoarea nr. 06/2/12117 din 16.07.2025	Prezentul proiect este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017. Conform legii prenotate: „<i>Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția documentelor de politici și documentelor de planificare</i>”. Prin urmare, proiectul prenotat nu se supune expertizei anticorupție.	Se acceptă Se acceptă

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN